

Curentul

Director: PAMFIL ȘEICARU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

STRADA REGALA No. 9

TELEFON 312/20

Intâia decadă

„Aniversarea unirei basarabene, nu se pregătește într-o atmosferă prea senină.”

E după chipul și asemănarea noastră. Totul desfigurată, mosolit în gingii nepotinoase, târniț în precupeții de samsari. Ne-a intrat atât de adânc în măduva ocolanelor dihonie politice, încât nici în ceasurile rare când avem nevoie de reînălțare și de puțină noblete, nu simțim în stare să arătăm evenimentelor altă față decât aceea de toate zilele, scâlbănită de uri mărunte, de pofte nesatisfăcute și de vindictă mahalagească.

Răfnelile din ultima vreme, chiar între acei care-au preceștii unirea și au trăit momentul istoric; au răpit tuturor dreptul de a mai figura în „galeria muncitorilor naționali”, cum scria mai demult și o adorabilă cardiovasculară politică provincială de peste Prut.

Muncitorii naționali?

Dar vai Doamne, cum le-o fi mai arătând oare chipurile austere și mistuite de chinurile lăuntrice, sub scuipatul pe care și l-au aruncat reciproc? Va fi nevoie ca viitorul istoric, să întrebuințeze o cârpă groasă și energic desinfecant, pentru a-i scoate purificate la lumina zilei și de astăzi vîna nu mai este a vechiului regat. Noi am rămas spectatori. Spectatori consternați.

„Buni sau răi, oamenii aceștia au creat toată istoria. Le datorăm o recunoștință, care se poate manifesta și altfel decât prin bacșii unui tot rănit pluzarilor. Că s'a spus aceasta și că a fost acceptată această teorie și zi: tem: pămîntescă” recomenză ne pare otrăvitoare a faptei care a însemnat acum zece ani do vada de eroism și de desinterese. Fără să știe, așa se arată în Parlament, în politică, în certurile locale, în tot ce-au săvârșit de zece ani încoace, să-i lășăm să-și aniverseze fanta lor patriotică, așa cum și-o prezintă.

Să ne întoarcem la lumea cea pulă și necăită, a Basarabiei. La acei pluzari și urmași ai războiului și mazărilor, care s'au păstrat moldoveni prin simplul lor în sine de conservare, pășind de toți, uitați de toți, fără școli, fără popi, fără misiunari, fără instituții bancare, fără o singură societate din familia „Astrei” ardelenesi. Aceștia erau moldoveni și s'au păstrat români, aproape fără să știe. Dacă în Ardeal, cărturarii cu simțul lor gospodăresc și cu spiritul lor de luptă, organizașeră această defensivă națională metodic și dărz păstrând meru legătură politică, economică și culturală cu țara liberă. Basarabia a supraviețuit printr'un miracol. Cenusăreasă a politicii noastre de unitate națională, ne-a reveni la matcă după ce-o părășisem, fără să o fi cîntat și fără să mai nădăjduim la ea.

Rezistența aceasta încăpățînată a moldovenilor, sub aspectul lor blând și molău, chiar dincolo de Nistru în dăra de români ce trece spre Buz, peste stăp, și mai departe, în sate cu același grai, aceiași basme, colinde, cântec și chiuțuri, aceiași iconașe în peretele colibei lor afumate și aceiași obiceiuri, dînd de pe vremea voievozilor moldoveni înrușii sau aliați cu hatmanii cazacilor; este și astăzi pentru cercetătorii atenți un fenomen pe cât de minunat, pe atât de greu explicabil. Vitregi ne-am purtat cu ei, când politica noastră externă nu ne îngăduia velleștile unei revanșe. Vitregi ne purtăm acum, când totul ne-ar fi obligat la o reparație.

Că s'au săvârșit greșeli de neiertat, că n'am trimis administrația cea mai onestă și cea mai cu tragere de inimă, că am transformat Basarabia într'o colonie asemeni celor dela periferia vechiului imperiu roman, unde se expediau în surghiun scursorile Lațului, e lapt știut și de acum săvârșit. De-arte ar fi toate impuțabile. Nu mai poate fi steașă această politică nefericită, decât printr'o reparație dela temelii administrative și politice basarabene, revizuirea cadrelor, purificarea și jos, toată drojdia aceasta de propagă, dînd libertate de înfăptuire statelor oameni de bine care s'au rădăcit printre haimele politice și ale căror sforțări se află anulate de politica locală ca și de politica centrului.

Ceace rămâne însă o datorie și mai grea pentru toate guvernele Capitalei, e să întemeze cât mai grabnic un organism viu pentru captarea marilor mase la cultura națională. Basarabienii s'au păstrat români prin inerție. E momentul să-i stim români și prin cultură. Un miracol nu se mai săvârșește a doua oară. Să fim atenți. Basarabienii încă se trănesc cu slova rusească. Nu le-am dat un mare ziar popular și obiectiv, pe grăini și ne înțelegeră satorul. Nu le-am dus decât politica, manifestele electorale și alte-n

pisar moldovalah, care l-a sperțuit cât a putut.

Aniversarea celei de a zecea decade dela unire, s'ar fi inaugurat fericit cu un ziar de cultură populară, cu o hrană pentru aceste suflete bune care ne-au venit singure la noi, iară noi pe toate căile, până acum le-am respins.

Cezar Petrescu

Progresul și păruțala

Parlamentul liberal lichidează ultimele rezerve de rușine, strigam noi cu prilejul scandalurilor de la zilele trecute din Camera românească, venite să confirme decadența universală a institutiunilor parlamentare. „Eroare, căni de reacționari, — ni se răspunde. Fiinte blestemate, nu vedeți că pretutindeni, în Franța, în Germania, în Norvegia, omenirea merge spre slăbă, adică în realitate spre progres?”

Au venit alegerile din Polonia, pe cari noi încă nu le-am comentat. Și nu le-am comentat, pentru că în politica externă mai mult locat în orice altă ramură, n'a bine să te preștii și să vorbești neinformaț. Dece să te superi, de nădă, pe Italiani și pe Mussolini, — și să curezi ziar enlez și publică zărecări declaratiuni defanorabile nouă, din moment ce știi ordinea de importanță a manifestărilor noastre unii unii guvern? Un om de Stat poate face declarațiuni unui ziarist, străin, interesat, — și ele au atunci imense șanse de a apărea desfigurată. Poate, după aceea vorbi multimi, — și deși se spune „a perba nolant”, toșii manifestarea de voință este cea mai serioasă. Poate, — în al treilea rând, — scrie el însuși, și de stăru că, în cazul acesta, părerea expusă că n'ă și mai multă greutate. În sfârșit, poate semna. Nouă, Românilor, Mussolini ne-a semnat, — un tratat de prietenie și de garanție a frontierilor; Unaurilor le-a dat un intermion. Suntem, în iară, ha manifestărilor lui de voință, în rîndul înțaiu. Ungurii în al patrulea, — în cel din urmă. Pentru ce ne-am supăra?

Dar să ne întoarcem la alegerile polonaze. Dină ce a cunoscut în zece ani, optprezece guverne, Republica democratică polonă a acoperit voloză recenta lipsitură de Stat a marșalului Pilsudski, înscut cu nădejdele de restaurare ale întregului nord Tara gemenă și năzua seră stabilitate; partidele se certau; constituțiunea polonază le masea din nou în mână țestinele țării, și vechile frămîntări au răpnept. Polonia are patrioți, — dar și-a organizat, prin adoptarea democrației, anarhia în Stat. Polonezii au elanuri, dar și-au fixat, prin constituția republicană de zărdinire care le-a adus odinioară zdrobirea și ruina.

Polonia nu este încă un Stat. Nu are Stat, mai bine zis.

Marșalul Pilsudski încercă săvârșă să fie Statul acesta. Fiintă în care să se încarnaze noile de stabilitate și de continuitate ale țării. Și partidele, preocupate numai de interesele lor meschine, rezistă, frește. Am citit, ieri, că ex-tromiștii de stîna, „progresiștii” nu s'au trecut în parlament la numărul. Sunt necesari, spun tele-gramele, cîte cinci adomi de-n Statului pentru a scoate din sala de sedință pe scandalozii progresiștii.

Cine, dintre doctrinarii noștri de stîna, ne va scrie zilele acestea un imn de preamărire a anarhiei introduse în Parlamentul polon de plămîni democrației?

Ion Dimitrescu

Revizuirea cadrelor

Ce se prepară pentru opoziție, în partidul liberal

Este interesant de remarcat, în actuala criză politică, faptul — în adevăr neobișnuit — că nu numai trei partide de opoziție, ci și o bună parte din partidul la putere cer astăzi retragerea guvernului Vintilă Brătianu.

În adevăr, în sânul tinerimii liberale, se frământă de câțiva vreme, un curent din ce în ce mai puternic pentru determinarea conducerii partidului la săvârșirea unui gest, fără de care — spun tinerii liberali — partidul ar continua să se prăbușească tot mai vertiginos pe panta pe care alunecă azi.

În timp ce, prin guvernare, d. Iuliu Maniu va trece în ochii poporului, din-faza de mit, în aceea

D. GHIȚA POPESCU

«PSIHOZA MANIU»

Tinerii liberali — reprezintă astăzi elementele reale de viață din masa partidului, — susțin că Tara Românească trăiește astăzi într'o „psichoză Maniu”. Așa stînd lucrurile, degeaba mai încearcă bătrînii liberali să solzeze și aprențele, și o situație de mai înainte pierdută. Eleganț, cinșit, politic ar fi retragerea imediată în opoziție, cu recomandarea expresă către Regele, a unui guvern Maniu. Să nu cumva să se încerce iarăși o combinație de anenură, ca în 1926, — susțin aceiași tineri liberali: această cerere a lor și-a cășit de altfel ecoul și în consă-tuirea de săptămîna trecută, finuțica acasă la d. Săneanu.

de realitate politică — spun tinerii liberali — partidul liberal trebuie să procedeze, în opoziție, la o energetică purificare și severă revizuire a cadrelor, așa încât să-și însușătoască organizația internă, pentru a putea corespunde, și în pilor, menirii lui istorice în politica românească.

JOS CU PROFITORII!

Cum se poate realiza această revizuire a cadrelor?

Tinerii liberali au soluția gata: să înceteze dominația oculte, să dispară influența celor zece-douăzeci de inși — oameni de ai d-lui Vintilă Brătianu — pentru care muncete astăzi întreg partidul liberal, să se dea elementelor de muncă, fie electorală, fie intelectuală, locurile pe care le merită, înlăturându-se odată pentru totdeauna, toți Popenști-Cocoșii, toți Gheorghii și Nae Ștefănescii din Statul Major al d-lui Vintilă Brătianu, care au compromis partidul și l-au făcut atât de impopular, printr'o permanentă acțiune de brigandaj economic.

Miscarea aceasta din sânul partidului liberal — care s'ar putea numi miscare de regenerare — ia proporții din ce în ce mai mari și-și are centrul important de acțiune în aripa stînga a majorității din Camera.

Forța noastră supremă: Armata

Ca'n toate momentele neobișnuite când ia cuvântul, Nicolae Iorga n'a vorbit la Camera, ca exponent al unui partid, nici pentru a răzbuna jicmii ostracizatăului de până ieri al d-lui I. G. Duca. Dacă vedomența nobilă a criticii sale și-a fixat ca obiectiv dominația tiranică a partidului liberal dela 1913 până azi, făcându-i procesul, demascându-i și osândind sistemul și nenorocirile ce izvorăsc din el, Nicolae Iorga o făcea în numele unei colectivități ce se extinde dincolo de partidul său și se confundă cu însuș poporul românesc. Nu întrebăm nicio hiperbolă când afirmăm că omul acesta, prin puterea unei intuiții fără egal cu care e dotat, e singurul care poate vorbi în numele tuturor. În slujba instinctului de conservare națională, el e supremul pontif în stare să dea rost impresionant rugăciunii, blestemului, alarmei, speranței și indicației de linie mare. Critica făcută regiului liberal, prin recentul discurs dela Camera, își avea temelul justificativ în acest instinct de conservare națională și dela el primia prestigiu de rechizitoriu.

universală înseși granițele acestui Stat și suveranitatea lui națională.

„Astfel că, pe când d. N. Titulescu ne asigură cu patetismul unui aplaudat talent, că n'am pierdut încă nimic, pe când d. Duca declară mamelonul său: «Sântem mai tari ca oricînd», pe când d. Vintilă Brătianu se autofelicită în soliloquiul că guvernează în permanență și are numai succese, politica noastră externă înregistrează un dezastru pe toată linia și ne situază într'o izolare desăvârșită. Deasupra tratatelor, prietenii noastre în Occident s'au convertit în aversivii și ostilități, ca să nu mai vorbim de brăul de ură care ne incinge, al vecinilor.

În această izolare completă, Nicolae Iorga a apăsat cuvîntul încrederii noastre supreme: armata! Siguranța de noi însine nu poate avea altă bază decât în forța armatei.

Toate sacrificiile pentru ea!

Nichifor Crainic

Și pâinea!

Fericirea pe care d. Vintilă Brătianu o repară, neobosit și îndărătnic ca destinul, peste țara nerecunoscută dar epic și necondiționat de resemnată, se așează din zi în zi mai brutal. Iată că — printr'o coincidență deosebit de ilustratorie — oțotarea legii pentru protejirea proprietarilor se face în aceeași zi când primăria aprobă scumpirea pînii.

Guvernul, interplat ar răspunde prin v'orul din oratorii liniștii și încântării lui, — ar răspunde cu neobrăzarea cunoscută:

— E din pricina normalizării! Ne normalizăm...

Pentru a justifica specula locuitorilor față de chirișii „protejați”, darnicul nostru guvern declara senin: „trebuie să ajungem la coeficientul aur: deci, pentru a ne normaliza, se va plăți chiria din 1916 înmulțită cu 32”.

Dacă acesta e principul just — și țigăduim că e, afăta oremă căș prețul muncii nu s'a mîrit în aceeași proporție — de ce nu-l aplică guvernul la cel mai însemnat, la cel mai esențial dintre „obiectele de primă necesitate”: la pâinea? An de an — în sirul celor mulți, groznicii, de când ne ferțeste d. Vintilă Brătianu — prețul pâinei a crescut într'una, matematic, depășind toate coeficiențele „normalizării” teoretice. E această scumpire — cum a fost, dealtfel, toldeaura în cursul istoriei — de-untarea cea mai clară (și mai rău-pesitoare) a putreziciunii unui regim. Toate marile măsurări ale umanității au fost precedate de aceeași incapacitate a guvernelor în a opri sau a face imposibilă scumpirea pînii. În așa fel că unele guverne prezătoare — în țări bătute de criza grăului — au contribuit cu prime din bugetul statului pentru a menține pâinea la prețul acceptat de sârăcimă.

Puteți cere tonăriei surde și sălbatică a coconșilor ce ne au neapărată — tocmai acum în zilele preparării grabnice și minoase a nleclării — asemenea exces de grije și de preocupare a nevoilor obștii?

Dar, e o întrebare ce se ridică mereu: se va putea multă vreme, dare, abuză de supuneră de vîță a acestui popor?

Cînd Nicolae Iorga spunea în acest discurs: «Sântem o generație mediocră», pluralizînd și generalizînd cu acel fel de ironie, mascat disprețuitoare, care îi e specifică, avea în față banca ministerială liberală, în frunte cu d. Vintilă Brătianu și I. G. Duca, persoane care e greu să înțeleasă ceva din glaul misterios al marilor inițiarții cu suficiența suroribă a oamenilor cari nu se îndoesc niciodată de sine și, stînd pe grămadă de gunoii, zăbheșer imperturbabil ca de pe socluri de marmură.

În împrejurările de azi, Nicolae Iorga a apăsat accentul pe un cuvînt: armata! Nici odată marelui patriot n'a vorbit cu pasiune atât de energică și nesădită, despre imperativa ei necesitate. Profesorul venea din Occident și, potrivit unui anumite mode ieftine care iți dă titlul francmasonic de „europoan”, ar fi putut închina un ditiramb pacifismului și dezarmării. Dar dela extremitatea vestică a Europei, Nicolae Iorga a avut perspectiva să vadă altceva decât painișul mincinos al pacifismului a văzut anume complexa izolare a țării noastre sub ranort european. Noi zicem: «Marii noștri aliați casicum am zice: «Ce ne pasă, au ei griji de noi!» Niciodată însă ca acum evenimentele nu ne trespăz mîntădit somolență fără griji Marii noștri aliați... La Geneva, Chamberlain din toamnă până acum și-a schimbat total atitudinea, iar Briand ne-a îndemnat pe tonul cel mai binevoitor, ca un mare amic al României, să ne înfigem cutitul în inimă, Mussolini, la câteva săptămîni după vizita d-lui N. Titulescu, făcea declarațiile stupefiant în favoarea Ungariei și imnotriva noastră direct. Într'o formă sau alta, marții noștri aliați pun în discuție

Nedumerirea unei sentințe

Procesul fraudelor dela „Monitorul Oficial” s'a sfîrșit. Desbaterile acestui proces au fost umbrărie cu o crescîndă pasiune explicabilă prin îneditul procesului ca distribuție de roluri și distincție a persoanelor chemate să depună ca martori. Este adevărat că au defilat zilnic prin coloanele ziarului aceiași tîluri: „procesul marilor fraude”, dar toate erau procese de fraude militare, accident de contabilitate și diverse dorințe de a se pricinosi fraude civile au fost cu mult mai rare. Cîte un biet prelect averes can încercat într'o meschină gîndărie și urmăriit cu înversunare de succesoral sîn liberal pentru „fricaarea preturilor, căte nu nărlit de denunț în codul penal te articolul privind la traficul de influență, fiind mai simandicoa se însă an lășat n'au fost date orădă publicului. Și prin dimensiunile fraudelor, și prin situația fișofasilor, procesul fraudelor dela „Monitorul Oficial”, a provocat o vădă neobișnuită, accl organizațional care biețue curiozitatea o-menească.

Procesul punea în cauză înrînume: Filăciuanu directorul general, Tomescu directorul administrativ și Petcu Vasiliu casier. Filăciuanu avea sălbiciciunea cărtilor, incitor național, cu minoia velle aprinsă de combinațiile posibile, pentru a simonla noșorol velle în nevoe de bani: cînd norocul e de noticiene într'o serie neagră, Tomescu avea sălbiciciunea a săvârșă cîte mai mulți bani albi prin zile negre. Nămie mlogie decât ca pasinnoa jăemăntare a hanelui public care mîntia pe Tomescu să s'aruncă în faza de cartof a lui Filăciuanu și într'o orizonieră a chiburilor Petcu Vasiliu casierul a înscut ro-

lul de complice cu partea lui de beneficiu.

Cînd s'a ivit controlul, cel mai vinovat și — firește — mai conștient de fraudele ce le comșete, Tomescu, directorul administrativ care utilizează în operațiile de feiture a banului public, și inconstența vicului de cartof, for a lui Filăciuanu și discreția complice a lui Petcu Vasiliu casierul, Tomescu ingeniosul vămîtor de milioane, străne cu griie și puse deoparte, a evadat printr'un act de supremă voință, și-au cigăndu-se.

Statul furat, statul jefuit, prin acțiunea publică avea două obiective: unul moral și altul material. Prin cel moral se urmărea sancționarea prin maximum de nedreptățe a unor funcționari incorecți spre a servi de exemplu și amintire celorlalți funcționari ai statului în escroacă cochetărie cu codul penal.

Prin obiectivul material se urmărea recăștigarea banilor defraudatți acolo unde se refuzășer, prin chibzuirea hoștă a lui Tomescu — om fără alt viciu de căt de a strănăză avere. Nu era un secret pentru nimeni dintre cei chemați să anere, — alături de o asură disciplină morală, a cărei slăbire echivalență cu o sinucidere a unei societăți prin deșămăntul anarhiei în organizația ei vitală — și hanel jefuit; nu era pentru nimeni o taină grozăvă că dintre cei trei complici, — Filăciuanu, Tomescu și Petcu Vasiliu, — singurul cu avere de peste 50-60 de milioane s'arătînd fraudele operate la „Monitorul Oficial” era Tomescu cartofol Filăciuanu, complice subalter, risindu-și partea din operația în căști.

Deci, alături de sancționarea vinovaților prin pedeapsa înch-

surii, — trebuia să se urmărească și o acoperire a pagubei încercată de stat, — acoperire prin avere futură făptasilor, — dacă aveau, — sau prin avere unia din complici care avea. Filăciuanu, Tomescu și Petcu Vasiliu sunt solidari responsabili de fraudele săvârșite la „Monitorul Oficial”.

Or, am s'ajutat la cuteganța impresionantă a soției lui Tomescu, cel care s'a cotorosit de închisoare prin sinucidere, care face o cerere de constituire de parte civilă pentru a-și scăpa averea de urmărire a statului. Și s'are dramatica nedumerire a publicului: se condamnă la desăgubiri unul din făntași, Filăciuanu care nu are avere; deci, se dă publicului lăzua unei acconeri prin urmărirea hanelui furat acolo unde se află iar averea celuialt complice Tomescu este pusă la adăpost, avere făcută prin și din fraudele dela „Monitorul Oficial”. Deci nu s'a dat posibilitate statului: să se desăzbească.

Cei trei: Filăciuanu, Tomescu (directorul administrativ) și Petcu Vasiliu erau solidari responsabili în toate nereșelile frauduloase săvârșite la „Monitorul Oficial”; deci și sentința trebuia dată exact printr'o condamnare la desăgubiri solidari. Pe stat nu-l interesează dela cine se acconeri dintre cei care s'au făcut vinovați: nu e stat — adică ne noi toți contribuabili — îl interesează să se acconere de banii jefuiți.

Deci ne mareșina sentința dată în procesul fraudelor dela „Monitorul Oficial” noi însemnăm ovanorare ciudată a voinții desăgubire a statului prin înțărarea averii lui Tomescu dintr'un dreptului de desăgubire a statului.

mai multă nepăsare și risc rămăne tot principalul actor al scenei — mult admiratul torero.

Trebuie să spunem din capul locului că toradorul, — cum spun francezii, și cum nu se spune în Spania, — este obligat să stea în arenă un spațiu determinat de timp, — un interval de timp fix, la sfîrșitul căruia trebuie să ucidă pe taur; dacă ar încerca să se cruțe, sau să răsușe, ar impaciencia multimele, care își manifestează îndată indignarea prin fluierăturile cele mai variate și mai stridente. Pentru toate aceste riscuri de moarte și de dispreț, de isbîndă și de entuziasm, torero-ni cere și obține de obicei sume fabuloase, până în ziua când își lasă și el în arenă măruntaiele, alături de cele ale celorlți cadrori. Un torero de rasă, conșcior și celebru, primește între 20-25.000 de pesetas pentru o serbare. Ceace face aproape un milion de lei, — dar ceace nu trebuie să îndemne pe nimeni să ia drumul Spaniei de-acolo, din țara noastră, spre a-și încerca norocul în arena aclamațiilor și a morții înscutate.

De altfel, rari sunt toradorii cari isbutesc să facă avere, și să se retragă din „viața publică” la timp. Pentru că trebuie să știe că Spaniolii au o fire cu totul deosebită, și renunță cu greu la riscul glorios. Chiar femeile spaniole sunt tot atât de pătimate, de sensuale și de curajoase ca și bărbatii. Nici una nu se lasă înduioșată la vederea spintecării unui cal, — toate rămân impasibile în fața sîngelui ce curge generos, — în fața primejdiei omului pornit să înfrunte fiara. Toradorul rănit de moarte este ridicat în grabă de pe pistă, — și serbarea își urmează nepăsătoare cursul, ca și cînd nu s'ar fi întîmplat nimic. Așa e iocul. Toradorul fusese plătit spre a ucide pe taur, — sau pentru a muri pe nisipul poleit de soare. Spectatorii au acceptat cu egală plăcere, de la sosire, cele două ipoteze, — și mai mult decât ei trebuie să le fi întrevăzut însuși nefericitul torero. E straniu, dar așa e iocul și așa e obiceiul.

Pentru a pune mai bine în relieful că este de specială firea Spaniolului, este interesant să te uii la străinii ce asistă la prima „corrida”, — și cari își părăsesc locurile (plătite scump) îndată după ce a fost ucis primul taur... Nu

mai pot suporta, bieții drumești... Pleacă după primul „round”, — atunci cînd se știe că fiecare „corrida” are în program șase ieșiri de tauri. Șase programe sigure de spintecări, — picadorii și chiar toreadorii înfrății cu moartea, — la priveliștea prăvălirii căroșă străini riscă să-și primească în brațe trupurile soților lesinate, șese de tauri spre ieșire cum sunt țese din arenă victimele cursei.

Spaniola — din Valencia sau din Andaluzia, — va rămîne din potrivă neclintită, urmîrind toate neperiștele luptei cu ochii dilatați de plăcere, — aplaudînd la rînd cu bărbății și jubilînd... Cînd om se prăbușește în arenă, buzele ei fi dărușe un surăș mai mult sau mai puțin compătimitor, — nu de mila, ci de dispreț, pentru că în loc de a învinge, luptătorul prea cucerător a fost înfrînt.

Patima spaniolului pentru „corrida” este atât de orărbă și de năprasnă, încât nici cea mai grea sârăcie nu-l poate împiedica de a asista la o „festa brava”. Sunt oameni cari, neputînd agonisi cei cinci pesetas necesari intrării, și vînd sau își amanetează cămășile,

Serbarea taurină

de MIHAI TICAN

Correspondențul nostru special pentru Spania

Am schițat, într'un prim articol, și în ansamblul lor, diversele faze ale unei „Corrida”: adogăștă, câteva rînduri, menite să lămurească sensul și atmosfera serbării, — firea membrilor familiei taurine, sau mai bine zis taurile, — și viața „bravi” lor. acatori și unei scene etern dramatice, fără prolog și fără epilog...

Am descris ieri soarta nefericită a bieților cari ce pășesc legați la ochi în arenă, și cari mai totdeauna o părăsesc țărîți de sotedinilor lor rîmăși în viață; primejdia cea mai mare a sărbătorii, însă, nu este aceea înfruntată de cal. Este drept că aceștia nici nu sunt de capul lor, nici nu vîd pericolul, fiind înclecați și legați la ochi; picadorul trebuie să aibă și îndemnarea și ochi, pentru calul afulecat. Ceace înseamnă încă meseria de picador este dintre cele mai riscante, întrucît foarte adeseori, fiara atacînd montura, se repede asupra omului. În cîina cînd a doborât calul, infu-

Serbarea taurină

mai multă nepăsare și risc rămăne tot principalul actor al scenei — mult admiratul torero.

Trebuie să spunem din capul locului că toradorul, — cum spun francezii, și cum nu se spune în Spania, — este obligat să stea în arenă un spațiu determinat de timp, — un interval de timp fix, la sfîrșitul căruia trebuie să ucidă pe taur; dacă ar încerca să se cruțe, sau să răsușe, ar impaciencia multimele, care își manifestează îndată indignarea prin fluierăturile cele mai variate și mai stridente. Pentru toate aceste riscuri de moarte și de dispreț, de isbîndă și de entuziasm, torero-ni cere și obține de obicei sume fabuloase, până în ziua când își lasă și el în arenă măruntaiele, alături de cele ale celorlți cadrori. Un torero de rasă, conșcior și celebru, primește între 20-25.000 de pesetas pentru o serbare. Ceace face aproape un milion de lei, — dar ceace nu trebuie să îndemne pe nimeni să ia drumul Spaniei de-acolo, din țara noastră, spre a-și încerca norocul în arena aclamațiilor și a morții înscutate.

De altfel, rari sunt toradorii cari isbutesc să facă avere, și să se retragă din „viața publică” la timp. Pentru că trebuie să știe că Spaniolii au o fire cu totul deosebită, și renunță cu greu la riscul glorios. Chiar femeile spaniole sunt tot atât de pătimate, de sensuale și de curajoase ca și bărbatii. Nici una nu se lasă înduioșată la vederea spintecării unui cal, — toate rămân impasibile în fața sîngelui ce curge generos, — în fața primejdiei omului pornit să înfrunte fiara. Toradorul rănit de moarte este ridicat în grabă de pe pistă, — și serbarea își urmează nepăsătoare cursul, ca și cînd nu s'ar fi întîmplat nimic. Așa e iocul. Toradorul fusese plătit spre a ucide pe taur, — sau pentru a muri pe nisipul poleit de soare. Spectatorii au acceptat cu egală plăcere, de la sosire, cele două ipoteze, — și mai mult decât ei trebuie să le fi întrevăzut însuși nefericitul torero. E straniu, dar așa e iocul și așa e obiceiul.

Pentru a pune mai bine în relieful că este de specială firea Spaniolului, este interesant să te uii la străinii ce asistă la prima „corrida”, — și cari își părăsesc locurile (plătite scump) îndată după ce a fost ucis primul taur... Nu

Serbarea taurină

numai ca să nu piardă prilejul de a chii pentru torero... sau de a critica toată săptămîna, prin baruri și cafenele.

Firește, corrida nu este un spectacol zilnic: ea nu are loc decât cel mult Duminică, sau sîrbătorile, — și de obicei după prînz, — deoarece soarele este un element indispensabil pentru reușita serbării. Este drept că se celebră corride și noaptea, — însă dispoziția programului este atunci schimbată cu desăvîrșire. Voi vorbi, în curînd, și despre aceste „nocturne” nocturne, cari sunt și ele pasionate.

Un lucru în deosebă cunoscut, este că publicul desaproabă și fluieră atît pe toradorii, picadorii și banderillerii neîndemânateci, cît și pe taurii împicioriti. Strigăte ca: „embustero” (mincinosule!), — „es un cordero” (ăsta-n miel d), — se înalță spre presedintele serbării, dacă taurul nu are chef de luptă, și dacă nu pune din capul locului pe torero în cele mai desperate, adică mai entuziasmante situații. Și firește, dintre spectatori, cele mai excitate și mai intranzigente rămîn tot femeile.

Serbarea taurină

mai pot suporta, bieții drumești... Pleacă după primul „round”, — atunci cînd se știe că fiecare „corrida” are în program șase ieșiri de tauri. Șase programe sigure de spintecări, — picadorii și chiar toreadorii înfrății cu moartea, — la priveliștea prăvălirii căroșă străini riscă să-și primească în brațe trupurile soților lesinate, șese de tauri spre ieșire cum sunt țese din arenă victimele cursei.

Spaniola — din Valencia sau din Andaluzia, — va rămîne din potrivă neclintită, urmîrind toate neperiștele luptei cu ochii dilatați de plăcere, — aplaudînd la rînd cu bărbății și jubilînd... Cînd om se prăbușește în arenă, buzele ei fi dărușe un surăș mai mult sau mai puțin compătimitor, — nu de mila, ci de dispreț, pentru că în loc de a învinge, luptătorul prea cucerător a fost înfrînt.

Patima spaniolului pentru „corrida” este atât de orărbă și de năprasnă, încât nici cea mai grea sârăcie nu-l poate împiedica de a asista la o „festa brava”. Sunt oameni cari, neputînd agonisi cei cinci pesetas necesari intrării, și vînd sau își amanetează cămășile,

Serbarea taurină

mai pot suporta, bieții drumești... Pleacă după primul „round”, — atunci cînd se știe că fiecare „corrida” are în program șase ieșiri de tauri. Șase programe sigure de spintecări, — picadorii și chiar toreadorii înfrății cu moartea, — la priveliștea prăvălirii căroșă străini riscă să-și primească în brațe trupurile soților lesinate, șese de tauri spre ieșire cum sunt țese din arenă victimele cursei.

Spaniola — din Valencia sau din Andaluzia, — va rămîne din potrivă neclintită, urmîrind toate neperiștele luptei cu ochii dilatați de plăcere, — aplaudînd la rînd cu bărbății și jubilînd... Cînd om se prăbușește în arenă, buzele ei fi dărușe un surăș mai mult sau mai puțin compătimitor, — nu de mila, ci de dispreț, pentru că în loc de a învinge, luptătorul prea cucerător a fost înfrînt.

Patima spaniolului pentru „corrida” este atât de orărbă și de năprasnă, încât nici cea mai grea sârăcie nu-l poate împiedica de a asista la o „festa brava”. Sunt oameni cari, neputînd agonisi cei cinci pesetas necesari intrării, și vînd sau își amanetează cămășile,

Serbarea taurină

mai pot suporta, bieții drumești... Pleacă după primul „round”, — atunci cînd se știe că fiecare „corrida” are în program șase ieșiri de tauri. Șase programe sigure de spintecări, — picadorii și chiar toreadorii înfrății cu moartea, — la priveliștea prăvălirii căroșă străini riscă să-și primească în brațe trupurile soților lesinate, șese de tauri spre ieșire cum sunt țese din arenă victimele cursei.

Spaniola — din Valencia sau din Andaluzia, — va rămîne din potrivă neclintită, urmîrind toate neperiștele luptei cu ochii dilatați de plăcere, — aplaudînd la rînd cu bărbății și jubilînd... Cînd om se prăbușește în arenă, buzele ei fi dărușe un surăș mai mult sau mai puțin compătimitor, — nu de mila, ci de dispreț, pentru că în loc de a învinge, luptătorul prea cucerător a fost înfrînt.

Patima spaniolului pentru „corrida” este atât de orărbă și de năprasnă, încât nici cea mai grea sârăcie nu-l poate împiedica de a asista la o „festa brava”. Sunt oameni cari, neputînd agonisi cei cinci pesetas necesari intrării, și vînd sau își amanetează cămășile,

Nu mai pentru scurt timp din cauza crizei reducere mare

LEI 225

Un ceas de buzunar sau un deșteptător C. F. R.

veritabil sau cu fostor (luminator). Toate ceasurile de fabricaune Elvețiană cu certificate de garanție pe termen de 2 ani, plus oferim gratis la orice comandă 45 obiecte surpriza, iar la comenzi de peste suma de 400 lei oferim gratis stații de 90 obiecte surpriza, sau un aparat de ras complet marca „Gillette” veritabil în țesut de piele. Toate mărfurile se expediază prin Poșta contra ramburs ori se pot comanda prin cec sau poștală la adresa Ceasornicaria RECORD, Str. Carol 46 - București - Telefon 25/26.

- Ceas brățară nichel pentru Dama sau D-re lei 325.
Ceas brățară de aur pentru D-re lei 1650.
Verighete aur 14 kr. perechea lei 780.
Ceas buzunar marca Tabor I-a lei 460.

- Ceas „OMEGA” lei 1380.
Ceas ANCKER cu 3 capace aurit sau argintat lei 445.
Ceas buzunar G. Roscop Patent având plomba de garanție lei 325.
Un Gramofon cu 4 plăci (8 cântece) lei 1450.
Precum și alte mărfuri cu prețuri absolut reduse

CARNETUL ZILEI
O carte brăileană

Nu toate gazetele de provincie se numesc „Brăileanul” și nu toate sunt scrise de Rick Venturano.

Există o mână tenace, deși de zi, pentru a sparge indiferența somnolentă a cetățeanului căzut în viața vegetativă pentru a-l scuti din viața vegetativă îmbăsoșită a vanașurilor pentru a-l sili să ougețe la problemele locale înadrate în cele generale și universale; o mână îngrădă și întocmășă prea puțin recompensată. E necesar a găsi un fel de provincie osândită să-și limiteze obiceiul său univers. Într-o năzuire d-lui prefect și Balușile patronate de d-na primar, între declarațiile „fruntesului poliției” care joacă ghiubăhar la clubul „Tinerimea” unde sunt numai pensionari și între darea de seamă a seratei, unde d-na general a apărut cu cea mai proaspătă toaletă adusă direct din Capitală.

Misiunea gazetarului de provincie apare astfel, în același timp, tragică și eroică. În miza sa patrie locală, va să fie să găsească o reprezentanță al universului. De aci toate episoadele tragi-comice; răfuelele cu măruntele gloriole urbane, scenele de vodevil, arăstările în timpul alegerilor, confiscările din ordinul poliției, geamurile sparte și formele din tipografie răsturnate din porunca unei cenzure improvizate ad-hoc.

Totuși gazetele de provincie rezistă tuturor acestor întemperi, sfârșesc prin a birui inerția publicului, stabilesc într-adevăr un contact între lectorul local și problemele mari ale țării și ale țării; sânt adeseori pepiniera unde s-au cultivat începuturile gazetariilor și scriitorilor mai târziu străși de Capitală și unde și-au ouerit locuri de frunte.

Cine și-ar închidă de-o pildă, că un singur oraș, Brăila, a numărat dela 1899 până la 1928, trei sute nouăzeci și cinci de perioade, de medicină, de filatelie, enciclopedice și statistice? Ne-o spune „Historicul Presei brăilene”, vredenică și metodică lucrare de peste 230 pagini, alcătuită de S. Semilian și prefată de Perpersieus.

În acest repertoriu cronologic, se înscriu faptele și oamenii unui veac, care au dat viață unui oraș în același timp deopotrivă de însemnat pentru cultura, ca și pentru negoțul nostru. Brăilenii formează aproape o rașă aparte, neînfricaj și energici; mică oază cosmopolită, la intersecția lăzii orientale cu vasele țării natale. Astăzi Brăila, patria Besofonului, e un oraș provizoriu narcoantizat. Agonizează din pricina poliției și a crizei economice; victi-

Rosmersholm de Ibsen

CONFERINȚA D-LUI PROF. G. MARINESCU

La Ateneu, a vorbit în ciclul conferințelor de popularizare a operii lui Ibsen, d. prof. Marinescu, despre Rosmersholm. D-na spune că opera lui Ibsen este o creație de psihologie profundă. Critica ce s'a adus, nu a tinut decât suprafața ei. În Rosmersholm, Ibsen analizează o stare psihologică adâncă: mustrarea de conștiință. Sub povara ei doborâtore, și pentru a se mântui, eroii pieșei ajung la sinucidere.

ATENEUL POPULAR

Tuberculoza

CONFERINȚA D-LUI DR. PUTUREANU

În ciclul organizat de Ateneul popular „N. Iorga” a vorbit d. dr. Putureanu, despre „tuberculoză”. D-na pe baza unor îndelungi experiențe, a stabilit noi precizări în fazele de progresie ale boalei și mai ales ale dezvoltării bacilului de mărți maghiare.

D-na M. METAXA

BARBIERUL DIN SEVILLA

Astăzi seară, în rolul Rosinei din „Barbierul din Sevilla”, va apărea la Opera Română d-na Margareta Metaxa, al cărui succes în „Traviata” a fost atât de desăvârșit. E știut că d-na Metaxa s'a întors de curând din Italia, unde fusese trimisă de direcția Operei Române, și unde a izbucnit să colăgă cele mai strălucite aplaudări din partea publicului public italian.

DISEARA LA EFORIE

On ne joue pas pour s'amuser... Joi, matineu popular 100 LEI LOCAL BRITANNICUS de Racine UN CAPRICE de Muzet

AUDITTE MUZICALA

A' treia audite muzicală din ciclul de gase, organizat de ministrul Instrucțiunii la Ateneu, va avea loc Miercuri 4 c. ora 4.50 d. a.

ION DARIE

MORMANTUL LUI HAMLET

Un proces face acum senzația micului oraș Elsenur, din Danemarca. Unde Shakespeare a plasat acțiunea tragediei lui Hamlet.

AL DOILEA CONCERT

AL SOC. „CARMEN” În seara de Vineri 6 Aprilie a. c., ora 9, va avea loc în sala Ateneului Român al-II-lea concert de Paști al societății corale „Carmen” sub conducerea maestrului Chirescu, și cu concursul d-nei Maria Pessione (harpă), Gh. Florescu (bas), G. Ștefanovici (Tenor), U. Pessione (pian), I. Filionescu (orgă), P. Nitulescu și Stavru Nistor (corn).

FOAIA TINERIMII

Sumarul: Const. C. Cristea: Oameni, reflecții în jurul Mărioarei Ventura; M. Mihăileanu: În jurul fetei simfoniei; Em. Elefterescu: Istoricul lui Martie; George Angeles: Ștefan O. Iosif; poezii de Const. Goran, Ion Th. Ion; Hotearele și Const. C. Cristea; Cronici literare, culturale și sportive încheie revista bogată în ilustrație.

Gruparea „Poiesi” anunță

ca ciclul „Vieții Interioare”, s'a deschis înainte de sărbători cu ultima conferință despre Strindberg. După sărbători, ciclul va continua cu următoarele conferințe: Al. Busuioceanu despre Vasile Pârvan; N. M. Condiescu despre Amiel și I. M. Sadoveanu despre Jules Renard.

Convocarea Consiliului Uniunii studenților

Uniunea națională a studenților creștini din România, convocă Consiliul general pentru 29 Aprilie a. c., având de discutat următoarele: Raportul prezidentului Uniunii și ale președinților Centrelor asupra situației. Indicații pentru modul de acțiune în viitor. Propaganda cultural-națională. Cuvântul Studențesc. Inscriserile studenților minoritari creștini în asociațiile studențești pendinte de Uniunea Chestiunea înființării „Federației Uniunilor studențești Balcanice”. Congresul internațional studentesc dela Paris. Di verse.

Conferințele d-lui Prof. N. Iorga

Azi Miercuri, orele 6 d. a. d-l prof. Iorga va ține la Teatrul Național, a doua conferință din ciclul „Portugalia”. Conferința va fi însoțită de proiecțiuni.

Subvenția Comediei Franceze se va mări

În consiliul de miniștri de acum câteva zile, Edouard Herriot, ministrul Instrucțiunii publice, a propus măritarea subvenției primului teatru francez, pe anul viitor cu un supliment de 250.000 de franci.

Opera Română

„Barbierul din Sevilla”. TEATRUL NAȚIONAL. „Instituții” (cu d-nele A. Radovici, El. Parizianu și d-nii N. Soreanu, I. Morțun, Atanasescu, Mărelescu, Antonescu, Manu, Orendy, Șăvulescu).

TEATRUL REGINA MARIA

„Chausseurul dela Maxim” (cu d-nele Leny Caler, Corina Barbu, Păscuțiu și d-nii Maximilian, Iancovescu, Talianu, Fint, Groner).

TEATRUL EFORIEI

„On ne joue pas pour s'amuser” (ansamblul Comediei Franceze).

TEATRUL MIO

„Om în loc” (cu Tanți Cutava Barozzi și Misu Fotino).

CINEMA CAPITOL

„Don Juan”

CINEMA LIPSCANI

„Don Juan”

CINEMA SELECT

„Cănea diabolică”

CINEMA SCALA

„Fata din popor”

CINEMA BOULEVARD PALACE

„Cobra” cu Rudolf Valentino.

Vremea se menține rea

ÎN ROMANIA, orele 3 a. m. Timpul se menține în întreaga țară cu cerul variabil, mai mult acoperit și ceață în sud și est, vântul potrivit din sectorul nord-est, mai puternic în estul țării și temperaturile în scădere față de ultimile zile. Presiunea atmosferică destul de scoborâtă variază între 749 mm. la Caransebeș și 763 mm. la Cocorezești, iar temperatura între 15 gr. la Caransebeș și 3-4 gr. în sudul, estul țării și în regiunea munților.

Prețipitații au căzut puțin

pe alocuiri în sudul și estul țării. La BUCUREȘTI-Filaret, orele 5 a. m., - Presiunea atmosferică 767 mm. temperatura 5 gr. Umiditatea 93%. Cerul acoperit și vântul dela est cu 8 mps. Temperatura maximă de ieri 14 gr. Minima de azi noapte 5 gr.

TIMPUL PROBABIL dela

3-4 Aprilie, orele 20. - Cerul se va menține acoperit cu tendință de ploaie mai ales în sud și sud-est. Vânt din sectorul estic, potrivit pe litoral și în sud-est. Temperaturile în ușoară scădere. În cursul nopții îngheț slab în regiunea munților.

ECONOMIILE DVS

Economii Dvs cu greu strânse trebuiesc să fie asigurate contra focului și furtului, deci închideți-le într'...

O CASĂ DE BANI FICHET

Model pentru apartament dela 7000 Lei.

FICHET 8 Piața ROSETTI BUCUREȘTI

RADIOLA

SPER. 20 SFER. 14 Senzația Anului 1928 CEL MAI DESAVARȘIT APARAT DE CADRU

RADIONEL

În anul I. C. Brătianu No. 26

Lysosform

DESINFECTANT MONDIAL, recunoscut de cei mai mari Bacteriologi din țară și străinătate, ca cel mai sigur preventiv în contra bolilor contagioase, nu este toxic nici caustic, nu pătează rufăria și are un miros plăcut.

Gramofone și Plăci

HIS MASTER'S VOICE Catalogue gratis la cerere la Socec & C. S. A. București

D gospodărie fără RAX și LUCIN

O catastrofă evitată

Constanța 3. - Azi noapte trenul accelerat Constanța-București intrând pe o linie greșită în stația Dorobanțu era să ciocnească un alt tren ca staționa pe aceea linie. Numai grație mecanicului care a oprit locomotiva la timp s'a evitat o catastrofă.

Termaele de serviciu

Azi 4 Aprilie 1928 Farmacia Grivița, calea Griviței 112; Niculescu Maria, calea Griviței 247; Dr. C. Guci, calea Victoriei 40; C. Chihărescu, calea Victoriei 76; V. Manolescu, calea Victoriei 109; Al. Angial, strada Popa Tatu 8; Rena Weisselberg, str. Sfinții Apostoli 37; Al. Cepleanu, calea Moșilor 406; I. Năstase, str. Traian 106; N. Constantinescu, calea Rahovei 55; farmacia Gh. Olivinaru, b-dul Tâmbăcri 82; P. Oireseanu-Bărdal, b-dul Carol 13 (fost 27); O. Herzenberg, calea Văcărești, 25; Sterie Papinian, str. Cuza Vodă 63.

Foamea din Oltenia

Oltenia întreagă se sbeclumă în foame, sărăcie, boli. - Ajutorul statului absolut insuficient. - Un strigăt de alarmă

Cetitorilor noștri din Capitală desigur că li s'a părut exagerat articolul nostru, publicat mai zile trecute, prin care arătam foamea grozavă ce bântuie Oltenia.

De aci din București, dela Capitală, ori din elegantele limuzine care plimbă domii lenusa frumusea a femeilor, ori omissul monoclat al bărbatilor, e peste puțință să se vadă, să se bănuiască tragedia ce se petrece dealungul ogoarelor bătute de Dumnezeu.

UN STRIGAT DE ALARMA

Culegem câteva rânduri din scrisoarea pe care binevoitorul nostru cititor anonim mi-o trimite: „Am văzut oameni destigerați de foame și cu înfățișare groznică. Mi s'a spus că sunt familii CARE MANAN. CA ODATA LA 3 ZILE! și că atunci PASAT SI BOABE FIERTE, MAMILIȚA A DE-VENT UN LUX. Am văzut cum căzând din picioare și spunând că e nemăncat de câteva zile, iar cei de acasă li asceptă să le ducă mâncare.”

LA ȚARA SE VINDE 6-8 LEI KGR. DE FAINA SI 5-10 LEI MALDARUL DE COCENI, O SIMPLA LEGATURA.

AJUTOR IMEDIAT

„Această se impune o ajutorare imediată și fără preceuperi. Guvernul să găsească mijloacele să salveze populația din ghiera foamei.”

Foamea din Oltenia

Oltenia întreagă se sbeclumă în foame, sărăcie, boli. - Ajutorul statului absolut insuficient. - Un strigăt de alarmă

Cetitorilor noștri din Capitală desigur că li s'a părut exagerat articolul nostru, publicat mai zile trecute, prin care arătam foamea grozavă ce bântuie Oltenia.

De aci din București, dela Capitală, ori din elegantele limuzine care plimbă domii lenusa frumusea a femeilor, ori omissul monoclat al bărbatilor, e peste puțință să se vadă, să se bănuiască tragedia ce se petrece dealungul ogoarelor bătute de Dumnezeu.

UN STRIGAT DE ALARMA

Culegem câteva rânduri din scrisoarea pe care binevoitorul nostru cititor anonim mi-o trimite: „Am văzut oameni destigerați de foame și cu înfățișare groznică. Mi s'a spus că sunt familii CARE MANAN. CA ODATA LA 3 ZILE! și că atunci PASAT SI BOABE FIERTE, MAMILIȚA A DE-VENT UN LUX. Am văzut cum căzând din picioare și spunând că e nemăncat de câteva zile, iar cei de acasă li asceptă să le ducă mâncare.”

LA ȚARA SE VINDE 6-8 LEI KGR. DE FAINA SI 5-10 LEI MALDARUL DE COCENI, O SIMPLA LEGATURA.

AJUTOR IMEDIAT

„Această se impune o ajutorare imediată și fără preceuperi. Guvernul să găsească mijloacele să salveze populația din ghiera foamei.”

CONFERINȚA D-LUI PROF. G. MARINESCU

La Ateneu, a vorbit în ciclul conferințelor de popularizare a operii lui Ibsen, d. prof. Marinescu, despre Rosmersholm. D-na spune că opera lui Ibsen este o creație de psihologie profundă. Critica ce s'a adus, nu a tinut decât suprafața ei.

ATENEUL POPULAR

Tuberculoza

CONFERINȚA D-LUI DR. PUTUREANU

În ciclul organizat de Ateneul popular „N. Iorga” a vorbit d. dr. Putureanu, despre „tuberculoză”. D-na pe baza unor îndelungi experiențe, a stabilit noi precizări în fazele de progresie ale boalei și mai ales ale dezvoltării bacilului de mărți maghiare.

D-na M. METAXA

BARBIERUL DIN SEVILLA

Astăzi seară, în rolul Rosinei din „Barbierul din Sevilla”, va apărea la Opera Română d-na Margareta Metaxa, al cărui succes în „Traviata” a fost atât de desăvârșit. E știut că d-na Metaxa s'a întors de curând din Italia, unde fusese trimisă de direcția Operei Române, și unde a izbucnit să colăgă cele mai strălucite aplaudări din partea publicului public italian.

DISEARA LA EFORIE

On ne joue pas pour s'amuser... Joi, matineu popular 100 LEI LOCAL BRITANNICUS de Racine UN CAPRICE de Muzet

AUDITTE MUZICALA

A' treia audite muzicală din ciclul de gase, organizat de ministrul Instrucțiunii la Ateneu, va avea loc Miercuri 4 c. ora 4.50 d. a.

ION DARIE

MORMANTUL LUI HAMLET

Un proces face acum senzația micului oraș Elsenur, din Danemarca. Unde Shakespeare a plasat acțiunea tragediei lui Hamlet.

AL DOILEA CONCERT

AL SOC. „CARMEN” În seara de Vineri 6 Aprilie a. c., ora 9, va avea loc în sala Ateneului Român al-II-lea concert de Paști al societății corale „Carmen” sub conducerea maestrului Chirescu, și cu concursul d-nei Maria Pessione (harpă), Gh. Florescu (bas), G. Ștefanovici (Tenor), U. Pessione (pian), I. Filionescu (orgă), P. Nitulescu și Stavru Nistor (corn).

FOAIA TINERIMII

Sumarul: Const. C. Cristea: Oameni, reflecții în jurul Mărioarei Ventura; M. Mihăileanu: În jurul fetei simfoniei; Em. Elefterescu: Istoricul lui Martie; George Angeles: Ștefan O. Iosif; poezii de Const. Goran, Ion Th. Ion; Hotearele și Const. C. Cristea; Cronici literare, culturale și sportive încheie revista bogată în ilustrație.

Gruparea „Poiesi” anunță

ca ciclul „Vieții Interioare”, s'a deschis înainte de sărbători cu ultima conferință despre Strindberg. După sărbători, ciclul va continua cu următoarele conferințe: Al. Busuioceanu despre Vasile Pârvan; N. M. Condiescu despre Amiel și I. M. Sadoveanu despre Jules Renard.

Convocarea Consiliului Uniunii studenților

Uniunea națională a studenților creștini din România, convocă Consiliul general pentru 29 Aprilie a. c., având de discutat următoarele: Raportul prezidentului Uniunii și ale președinților Centrelor asupra situației. Indicații pentru modul de acțiune în viitor. Propaganda cultural-națională. Cuvântul Studențesc. Inscriserile studenților minoritari creștini în asociațiile studențești pendinte de Uniunea Chestiunea înființării „Federației Uniunilor studențești Balcanice”. Congresul internațional studentesc dela Paris. Di verse.

Vremea se menține rea

ÎN ROMANIA, orele 3 a. m. Timpul se menține în întreaga țară cu cerul variabil, mai mult acoperit și ceață în sud și est, vântul potrivit din sectorul nord-est, mai puternic în estul țării și temperaturile în scădere față de ultimile zile. Presiunea atmosferică destul de scoborâtă variază între 749 mm. la Caransebeș și 763 mm. la Cocorezești, iar temperatura între 15 gr. la Caransebeș și 3-4 gr. în sudul, estul țării și în regiunea munților.

Prețipitații au căzut puțin

pe alocuiri în sudul și estul țării. La BUCUREȘTI-Filaret, orele 5 a. m., - Presiunea atmosferică 767 mm. temperatura 5 gr. Umiditatea 93%. Cerul acoperit și vântul dela est cu 8 mps. Temperatura maximă de ieri 14 gr. Minima de azi noapte 5 gr.

Viata economica

Stabilizarea amenințată

Urcarea leului, la bursa din Zürich a produs consternare pe piață.

Mulți se întreabă, văzând că Banca Națională refuză să cumere devizele, care se oferă, dacă nu cumva politica de revalorizare a leului a fost reușită.

E cu atât mai îngrijorătoare această atitudine, cu cât nici la cursul de 320 centime aur al leului nu puteam exporta, iar urcarea leului agravează încă situația. De ce nu intervine Banca Națională?

Că o împiedică plafonul emisiunii, e evident. Cât despre fondul de lichidare a datoriei statului la Banca Națională, fond care întreține 2 miliarde, el nu e disponibil. E angajat în operațiile de trezorerie a statului.

Cu toate acestea pe piața domână impresia că avalanșa devizelor din ultimele zile e datorită noii politici de rescont a Băncii Naționale, subordonată felului reducerii dobânzilor. Puneră în aplicare a măsurilor de scădere a dobânzii la fructificarea depunerilor particularelor ar fi produs, după unii, o miscare de retragere a depozitelor dela bănci.

Pedeaparte, băncile în căutare de numerar, ar vinde devizele, de care dispun.

Pedealta Banca Națională nu poate interveni, transformând fondul de lichidare în devize cum s'ă făcut anul trecut, căci trebuie să li se vată pentru a preveni jenușii instituțiilor de credit, provocată de retragerea depozitelor.

Dacă alții, instituții mari de credit, cu lezături în afară, vând devize pentru a avea la dispoziție lei, cu care să plătească rezervele.

Camera de comerț din Galați și noul tarif vamal

GALAȚI, 5. — Comercianții au început să se agite pe chestiunea tarifului vamal. Azi dimineață la orele 11 a avut loc la Camera de comerț din localitate o mare întrunire a comercianților și fabricanților locali.

O delegație în frunte cu d. Leon Kofler au cerut d. lui Deleanu președintele Camerei să facă imediat venite demersuri pentru aplicarea noului tarif vamal sau dacă nu e posibil să se aplice tariful unic al comen-

contul Băncii Naționale, la care se pregătesc să renunțe, în vederea unei politici de credit independente.

Sunt tot atâtea explicații care se oferă, fiecare conținând un sămbure de adevăr. Lipsște însă adevărata explicație. Ea ne e dată de incapacitatea conducătorilor actuali ai Băncii Naționale și de lipsa lor de independență.

Ce urmărește Banca Națională?

Nimic. E dezorientată. Conducătorii Băncii Naționale nu știu nimic. Ei nu cunosc cursul de stabilizare și trăiesc sub veșnică teroare a ignoranței.

Nestiind nimic sunt incapabili să speculeze. Le e teamă să cumere și li e frică să vândă. Stau în expectativă și nu se decid decât greu, numai după ce se produce sursă oficială necesară și suficientă.

Când devizele se urcau, refuzau să le vândă, astăzi când scaz' refuză să le cumere.

Ce vor în definitiv, domnii dela Banca Națională? Nu-i întrebați căci nu știu nimic. Dacă procedea, contrar tuturor regulilor indicate de doctrină și experiență, în materie de stabilizare, nu e vina lor. Sunt numai niște marionete inconștiente și neputincioase.

Iar cei care le conduc nu s'ă dețin încă. Așteaptă înmormântarea de stabilizare. Până atunci, stă în rezervă.

Banca Națională e obligată să-l imite. Crede că astfel își poate câștiga ceia ce are, fără riscuri.

E fatalismul Băncii Naționale. Prin el și numai prin el, stabilizarea de până acum e amenințată.

Ricardo

Bursa

5 Aprilie, 1928

Leul a cotat la:

PARIS	16,10
ZURICH	5,29 1/2
LONDRA	772

Incheeri oficiale

București, 5 Aprilie 1928

Banca Națională	9506, 4e, 65, 75, 95, 90,
Banca Blank	1400
Banca Com. din Craiova	1160
Banca de Credit	1350, 75
Banca Generală	750, 40
Banca Românească, opt.	1145, 50
55, 10	
Banca Rom., pui	1080, 100
Banca Italiană	850
Soc. Petrolul Rom.	900
Soc. Astra	3200
Soc. Cr. Min.	1380, 90
Soc. G-le Petr.	230
Soc. Petrol Block	405, 400
Soc. Steara Română	1640, 50
Soc. I. R. D. P., opt.	520, 15, 20
Soc. S. R. D.	1040
Soc. S. T. B.	1010, 1005, 1015
Soc. Mica	735, 25
Soc. Cartea Românească	645
Soc. Reșița	725
Soc. Locuințe Eftine	320
Soc. Credit Extern	420
Soc. Clădirea Rom.	920
Soc. Dacia Română	7250
Soc. Generala	5100
Soc. Națională	1500

SCHIMB

Lira sterlină	780-784
Dolarul	156 1/2-160 50
Francul francez	6,25-6,32
Francul elvețian	50,65-50,95
Coroana cehă	4,76
Lira italiană	8,40-8,50
Renten marck	38,00-38,40

Schimbul în străinătate

5 Aprilie, 1928

PARIS (Inchiderea)

Londra	124,02
New-York	25,40 1/2
Germania	607,50
Belgia	354,75
Italia	134,10
Praga	75,50
România	16,10
Bruxel	489,50
Olanda	1023,50

ZÜRICH (Inchiderea)

Berlin	424,15
Amsterdam	209,10
New-York	5,19
Londra	25,37 1/2
Paris	20,45
Belgrad	9,15 1/2
București	3,29 1/2 (?)
Vorșovia	58,25
Viena	23,05

S. A. C. G.

Potlogăriile mascate și șperțarii gazelor ucigașe

Samsarii azurului

Până acum câțoa timp, eram obicinuiți cu matrapazlăcurile aeronautice ale tancrezilor și samsarilor eroși, adeverăți salahori ai desarmării noastre aeriene. Scoticind, însă, prin arhivele matrapazlăcurilor naționale, vedem că vâzduhul țării este prilej de burse și de jafuri mult mai grandioase pentru paraziții bugetului nostru de Apărare Națională.

Și cea mai sumptuoasă sarabandă de jefuire a milionelor bițelor contribuabili, este afacerea mășilor de apărare împotriva gazelor, ale cărei jofnice și subterane desubțuri le vom releva, aci, pentru deplina edificare a unui biet Neam jupuit și castrat de emucii partidelor.

O CAMERA MORTUARA

Am schițat, în două articole precedente, criminala incurie a admofților puși de Stat în canalul incapabilului nostru S. A. C. G. Nu cumva nu știți nici acum ce este S. A. C. G.?

Este catafalcul viitoarelor noastre infrângeri militare. Este camera mortuară a Neamului românesc, dezarmat cu desăvârșire, astăzi, în fața unei eventuale primejdiei de războiu aero-chimic, sau chimic, pur și simplu.

Este „Serviciul Asfiziilor Coitate-resate a Gătejurilor”, românești, bine înțeles. Asta, pentru cei ce știu ce se face acolo, sau mai puțin ce se nu s'ă făcut până acum de către comandantii lui, adeverăți ațefi ai somnului. Dacă i-am înțreba pe ei, însă, ar răspunde că este „Serviciul Apărării Contra Gazelor”.

Să vă spunem, în cazul acesta, cine și cum ne apăra.

CAZIERUL JUDICIAR AL SERVICIULUI

S. A. C. G. funcționează în Ministerul de Războiu, și are ca însărcinare să ocrotească plămâni soldaților și ai populației, în cazul unui conflict în care inamicul ar folosi gaze asfixiante. Ei bine, sunt aici ai (citiți: cinci ani!) de rând el quasi — funcționează fără să fi făcut NIMIC. Cinci ani în care am rămas tot atât de desarmați ca și acum zece ani, în fața eventualității unui războiu cu gaze. Nu s'ă lucrat nimic, — iar lucrătura care s'ă făcut, provizorie, miroasă tot atât de urit și de asfixiant ca și gazele contra cărora S. A. C. G. era destinată să ne apere. Cinci ani, în care conducerea

rativelor și sindicatelor muncitorilor. Pe de altă parte s'ă hotărât formarea unei delegații din trei persoane care să se prezinte d. lui Vintilă Brătianu pentru a-i arăta situația precară a comerțului gălățean, creiație de vechiul tarif vamal.

Duminică va avea loc o mare manifestare negustorească cu acelaș caracter, cerându-se încurajarea de către stat a comerțului.

PLAMANII NORODULUI LA MEZAT

Ne vom ocupa cât de curând de întreaga activitate a d. lui colonel Popescu E. Gheorghie, atât în timpul războiului (pe care nu știm să-l fi pretrecut în liniile frontului), cât și în timpul de când face să se apropie desarmarea noastră chimică, în fruntea S. A. C. G.

Pentru astăzi, vrem să trezim din nou pe d. Ministrul de Războiu, care și el are aerul să lăncezească în mijlocul talei noastre lipsite de pregătire chimică. Repetatele alarme ale vecinilor noștri, insolentele lor provocări nu au de loc aerul să trezească autoritățile noastre militare din amorteala în care par să zăcă, — clorofornate nu de gaze, ci de un optimism tembel și omicid. Prețutindeni, aiurea, în țările foste și poate viitoare dușmane, laboratoarele secrete distilă noi gaze toxice, — armele medite să ne ingenuche în câteva zile, într'un eventual războiu. În Rusia ca și în Ungaria, uzini uriașe sunt utilizate pentru fabricarea gazelor, — serviciile chimice își au școlile și terenurile lor de experiențe. Noi avem un S. A. C. G. nepriceput și adormit, în cap cu colonelul Gh. E. Popescu care a făcut războiul în Spania, unde a recepționat revolvele.

Revolvele cu butoaie, în plus !!! Ar fi de răș, dacă nu ar fi sinistru.

ARMATA ȘI POPORUL MORTII

Ne plângem într'una de hotiile cu avioanele și de mitralierele. Nu e nevoie să mergem atât de departe. Într'un războiu în

care aviația inamică ar folosi bombele cu gaze asfixiante, nu putem rezista nici o săptămână. Ne vom prezenta toți, armată și norod, cu plămâni goi în fața valurilor inabuzitoare ce vor scobori din văzduhuri asupra bietelor divizii și orașe românești. Ne vom svârcoli cu toții, soldați, femei și copii, în țărână, — din pricina criminalității nenriceverii a tăcutului nostru S. A. C. G., al cărui șef consideră probabil războiul aero-chimic ca fel de suavă grădina a Infantei din Madrid.

NU AVEM O MASCA

Poporul și armata noastră, — să se știe, — se găsesc astăzi tot atât de desarmați ca și nenorocitul regiment 418 inf. francez, — cel care în sectorul Vpres, la 22 Aprilie 1915, și-a văzut toate cadrele și majoritatea luptătorilor sugrumați de efluvii inabuzitoare ale gazelor germane, folosite pentru prima dată.

Nu avem nici o mască utilizabilă. Să se știe. Nu avem nici o mască de apărare, nici pentru soldații barajului românesc, nici pentru populație.

Avem, în schimb, o vagă și tenebroasă potlogărie industrială, — șperțială în preparație, — un matrapazlăc combinat în urma unei licitații de anul trecut, — cu concursul inevitabilei „Bănci Românești”, firește. Potlogărie înjghebată în vederea unei furnituri de măști, și pe care o vom diseca aci, în numerile noastre viitoare, ca pe o masă de operații. O licitație ca'n basme, cu măști, — o licitație de carnaval, mai bine zis, — dar care a pățit ce pățesc toți cei ce se riscă prin carnavaluri: nu a fost destul de bine mascată.

O vom identifica.

Ministerul de finanțe a dat o circulară tuturor administrațiilor financiare prin care le face cunoscut că toate dobânzile la creditele efective deschise în străinătate în moneda străină întreprinderilor comerciale sau industriale din țară să fie scutite de impozitul mobilier până la o cotă de 10 la sută.

Participațiile ce creditorii din străinătate își rezervă prin actele de împrumut nu sunt scutite. În aceste cazuri se acordă numai de ministerul de finanțe scutire și dacă debitorul va face o declarație în termen de 2 luni dela obținerea efectivă a creditului.

Scursele din țară ale societăților anonime cu sediul în străinătate și al căror beneficiu e trecut la centrala lor nu plătesc impozit mobilier.

CASA DE ÎNCREDERE DE PRIMUL RANG. Tel. 3262

MARELE Magazin General

DIN BUCUREȘTI

CALEA MOSILOR, 1 (CANTINA DE NOI)

Pânzeturî Stofe Mătasuri Covoare Linoleum Perlele Art. Menaj Porțelanuri Argintărie Lingerie Mercerie Galanterie Încălțăminte Art. Voiaj

PREȚURI ABSOLUT FIXE

Fraudele dela Ad-ția Financiară din Sibiu

La Administrația Financiară, din Sibiu s'ă constatat o îndrăzneată fraudă comisă de funcționarul Barna Simion însărcinat cu controlul taxelor pe spectacole.

Numitul în legătură cu funcționarul primăriei Erich Teutsch au sustras sume însemnate din cele 26 la sută ce se cuvin Statului drept taxe pe spectacole ce urma să plătească cinematografului „Urania” proprietatea primăriei.

D. dr. Colțău subinspector financiar însărcinat cu aucte-

țarea cazului a constatat până în prezent o lipsă de peste 3 milioane, dar se crede că fraudă ar fi mult mai mare.

Curios e faptul că ambii tâlhari sunt încă liberi, mulțumindu-se cu prezentarea demi-

șiiilor. Tâlharul Barna, fost de profesie pantofar, devenind funcționar al Ad-ției Financiare făcea un lux exorbitant, venind la serviciu într'un luxos echipagiu din modesta leață de 2.700 lei lunar.

DROC

In chestia asigurărilor soc. Belgo-Română

Răspunsul societății și realitatea

Am publicat ieri scrisoarea societății de asigurare „Belgo-Română” referitor la operațiunile, pe care le face această societate. Din cuprinsul ei, publicul va fi luat cunostință de felul cum societatea prezintă faptele, care fac obiectul a mai multor dosare la tribunalul Ilfov.

Cum se prezintă aceste fapte? Evident nu în lumina în care ne sunt prezentate de societate. Societatea „Belgo-Română” aruncă vina pe agenții, cari din întâmplare (oare!) s'au dovedit a fi de acelaș fel ca și operațiunile ce face. Dar ce importanță au toate acestea?

Căci iată abia a apărut scrisoarea societății și am primit două plângeri însoțite de toate actele societății, din partea a doi asigurați, cari spun, neted, că sunt ex-rocați de societatea „Belgo-Română”.

Societatea „Belgo-Română” ne vorbește de capitalul societății. Foarte bine. În bilanț, sau în registre, îl vedem. Dar acest capital garantează asigurările? Firește că nu.

Societatea „Belgo-Română” ne vorbește de mortalitatea — nu ne interesează cauzele — care a întrecut prevederile. Cum a înțeles să facă față angajamentelor sale? Nu ne spune. În schimb a luat măsuri ca în cazul fatal ministerul de industrie să se vadă lipsit și de garanția pe care i se dă de către societățile de asigurare, sub formă de ipotecă.

Cu astfel de procedee, plângerile înveștrăte tribunalul precum și acele trimise nouă, departe de a fi spulberate în ce privește obiectul lor, devin îngrijorătoare pentru soarta semnatariilor lor și pentru aceea, a celorlalți, cari n'au prins încă de veste.

Alt faliment în Ardeal

DEJ. — Banca Comercială din localitate, care se luptase cu o sugrumătoare criză de numerar, a fost declarată de Tribunalul Dej în stare de faliment.

Cererile de declarare în faliment precum și denunțurile sosesc cu grămada. Se crede că directorul Băncii Comerciale, d. Aurel Semlyén va fi arestat.

Ministerul de finanțe și dobânzile la creditele sttejne

Ministerul de finanțe a dat o circulară tuturor administrațiilor financiare prin care le face cunoscut că toate dobânzile la creditele efective deschise în străinătate în moneda străină întreprinderilor comerciale sau industriale din țară să fie scutite de impozitul mobilier până la o cotă de 10 la sută.

Participațiile ce creditorii din străinătate își rezervă prin actele de împrumut nu sunt scutite. În aceste cazuri se acordă numai de ministerul de finanțe scutire și dacă debitorul va face o declarație în termen de 2 luni dela obținerea efectivă a creditului.

Scursele din țară ale societăților anonime cu sediul în străinătate și al căror beneficiu e trecut la centrala lor nu plătesc impozit mobilier.

Scontul Băncii Italiene

ROMA, 5. (Rador). — Banca Italiei a redus taxa scontului dela 6 și jumătate la 6 la sută.

„Dacă nu li se dă dreptate trec în massă la adventism”

scandalul religios din Câmpulung „Muscel”

Câmpulung 2. — De câțva timp din cercurile proiectii din localitate s'ă pornit o luptă, care, prin însuși felul cum e dusă, stîrbește autoritatea morală prefească.

INELTIRI MESCHINE

Anunții profeți din fruntea ceterului muscelan, văzând că preotul Stroian, dela venirea sa ca paroh la biserica „Negru Vodă”, a dat dovezi, de muncă atât pe teren religios cât și cultural, au căuștat să-i întunece meritele reclamându-l patriarhiei. Pentru ca lovitura să fie mai grea, au făcut în așa fel ca Patriarhia să hotărăscă, desființarea parohiei Negru Vodă, mutarea preotului la altă biserică și trecerea ateneului popular cu acelaș nume cu care enoriașii au cheltuit cu construcția lui aproape 2 milioane, în posesia seminarului Neagra Vodă.

asupra bisericii catedrale „Negru Vodă”, asupra ateneului popular și meritele consiliului parohial și preotului G. Stroian.

S'au dat pe față meschinele neltiri a unor anunții profeți interesați în frunte cu preotul județului cari, din ambițiuni și interese personale au urzit o ceașă urâtă alacere.

O GRAVĂ HOTĂRARE

S'ă hotărât că, dacă nu se face dreptate, Patriarhia revocând ordinele, toți enoriașii bisericii Negru-Vodă 3-400 la număr — trec în massă la turorism și adventism, căci nu sunt vinovați cu nimic să tragă ei consecințele ambițiilor și să vadă zilnic murdarele uștelor cari întuneacă haina prefească.

Impotriva măsurii ce Ateneul popular „Negru Vodă”, construit de enoriași, care urmează a fi în posesia seminarului s'ă profectat cu vehemență, hotărându-se ca în jurul preotului Stoian, să se facă zid de apărare. S'au trimis telegrame în acest sens I. P. S. S. Patriarhului, Regentului, ministrului de culce și d. lui Const. Brătianu.

FIN

Cronica Judiciară

S'A TERMINAT INSTRUCȚIA CRIMEI LUI GAETAN

Eri după amiază, d. jude-instructor Stănescu, a audiat ultimul martor în legătură cu crima din str. Romei.

D. căpitan Stănescu, martorul de eri, a făcut depozitiuni în legătură cu relațiunile sale cu vic-tima, precum și asupra vizitei sale la d-na Leonida, din seara crimei.

Cu audierea acestui martor, înstrucția fiind terminată, dosarul a fost înaintat parchetului pentru a da rechiziții definitive.

POT FI DEPUSE MOTIVELE DE RECURS IN INSTANȚA?

Ministerul de finanțe dase o hotărâre de lichidare a averii principelui de Gunte, supus german, în valoare de circa 160 milioane, cerând totodată ca statul să-și exercite dreptul său de preemțiune, asupra acestei averi, pentru suma de lei 58 milioane.

Suma urma a se reține în contul datoriei de războiu germane. Cum însă această avere consta într'o moșie (Tăzluț Sărat), cu subsol petrolifer și o fabrică de butoaie, ambele concesionate soc. „Steaua Română”, pe o perioadă de 40 de ani, care avea și o opțiune de vânzare și cum asupra acesteia averi principesa Sofia de Albania pretinde un drept de coproprietate pe 1/2, atât societatea „Steaua Română” cât și principesa Sofia de Albania, au făcut contestație în contra hotărârei de lichidare. Contestația și apelul au fost respinse, însă mai înainte ca hotărârea să fi fost comunicată, deci în termen, principesa de Albania a făcut recursul care a venit spre judecare eri în fața Curții de Casație, secția 3-a. În instanța avocații recurenții au depus motivele de recurs susținând că sunt în termen, pentru aceasta, întrucât nici până azi nu le-a fost comunicată hotărârea Curții de apel.

Din partea ministerului de finanțe s'ă ridicat un fine de neprimire, susținând că deși recursul e introdus în termen, motivele trebuiau depuse odată cu el și că altfel, el e neregulat introdus și că să fi respins.

Înalta Curte a făcut divergență.

INSTRUCȚIA CRIMEI DE LA MINISTERUL JUSTITIEI

D. jude instructor Răileanu, a enchetat pe ziua de eri câțiva informatori fără importanță.

Comunicându-i-se, dela spital, că starea victimei nu permite încă oboseala unui interogatoriu, d. jude instructor a amânat aceasta pentru o altă zi.

FRAUDELE DELA PERCEPȚIA 10-a COMUNALĂ

D. jude instructor Papadopol, a dat eri ordonanță definitivă de dare în judecată, contra lui C-tin Moșoianu, fost funcționar la percepția 10-a comunală, de unde a delapidat 80.000 lei. Numitul a fost menținut arestat.

SPINDEREA UNEI BANDE DE FRAUDATORI DE VAGOANE

Tribunalul 2 comerț a confirmat eri mandatele de arestare ale lui Nec Tudorașche, Tudor Dătru Petre, Gh. Gheorgescu și Gh. Teju, autorii spargerii a două vagoane din halta Militari, de unde au furat o mare cantitate de parfumerie și fesușuri fine.

DIVERSE

— Curtea de Casație secția II-a a admis cererea de strămutare a fostului primar al Chisinaului, Sebastian Teodorescu. Cererea se referă la o cercetare penală în legătură cu fosta sa gestiune și urmează a fi judecată de tribunalul Iasi.

— D. jude Papadopol a dat ordonanță definitivă în contra lui Gh. Neclua zis Pistol, Farcaș Ghiula, Pav. Anton, Niculae Zmărăndache zis nepotu lui Brătă Verde, Mitică Mihalache zis Măslină și Tudor Chiriac zis Măslină, cari constituți în bandă, au săvârșit numeroase spargerii.

— Cab. 7 instrucție a lansat mandat de arestare contra lui Sigmund Kraft, falit fraudulos, dispărut cu întreg activul.

— Trib. Ilfov, secția 2, a condamnat eri pe Bubică Garfunkeț la 3 luni închisoare și 350.000 lei despăgubiri, pentru că a exorocat pe fostul său asociat Samoilă.

— D. jude instructor Brezeanu a dat ordonanță definitivă pentru haucură simplă în contra lui Bernard Bercovici și a lui Ion Pavel.

Corpurile legiuitoare

Sedințele din 3 Aprilie 1928

CAMERA

Sedința se deschide la ora 3 p. m., sub președinția d-lui N. Săveanu.

Pe banca ministerială d-nii: Al. Lapedatu, Duca, Inculțel, Dimitriu.

O LEGE PENTRU FUNCȚIONARI COMERCIALI

D-l CEZAR PASCU (maj.) se ocupă de situația funcționarilor comerciali ai căror patroni au dat faliment, și propune un proiect de lege prin care modifică codul comercial în sensul că funcționarii comerciali să aibă prioritate la masa falimentului, pentru salariile ce au de primit.

LEGI VOTATE

Se votează proiectul de lege prin care biserica Tălpăari din Iași este autorizată să cumpere un teren parohial.

Se ia în discuție codul cooperatist.

D-l ȘERBANESCU (maj.) face un istoric al mișcării cooperatiste, considerată subversivă în începutul ei de către conservatori și arată aportul lui Spiru Haret în izbândă acestei idei.

Ca un cooperator rutinat, oratorul face observații sale, unele principale, altele de amănunt, după care declară că va vota legea cu încredere.

D-l I. FINTESCU raportează legea, după ce face o caracterizare a mișcării de cooperatie, în diverse țări, spune că în vechul trecut această mișcare se confundea cu socialismul.

Un vizionar Robert Owen, cerea la un moment dat în locul circulației monetare, schimbul în natură.

Structura cooperatistă și a fondului de la el punctele ci de orientare, bazându-se pe afița solidaritate încât cooperatorii erau spitaliști, producători și consumatori.

Incepături vagi de cooperativă avem de multă vreme.

El a răscălit sufletele învățătorilor și din ei a răscălit unul: Gh. Dumitrescu-Bombestii.

Haret i-a dat imboldul și el a primit entuziasmul cu care a înfăptuit uniunea.

La început în Dolj, apoi în Gorj și Mehedinți. În 1901 avem în tot cuprinsul țării: 197 bani, în 1903 317 și de atunci, an de an, au tot crescut în număr și în putere.

Din această expunere rapoartelor evidente superioritatea și însemnătatea legea de azi, merită să ajute țărâncea.

D-l FINTESCU: Un mare felos al acestei legi este ajutorul pe care îl va da țărănilui, prin creșterea pentru cumpărări de pământ.

Elogiază îndelung partidul liberal pentru toată opera de refacere a țării.

D. dr. LUPU trage o temeeală penibilă stăpânilor, vii și răpoșii.

CUVANTAREA PRIMULUI MINISTRU

D. VINTILĂ BRĂTIANU își aduce aminte cu emoție că acum douăzeci și doi de ani, și-a făcut debutul său parlamentar luând cuvântul la legea băncilor populare.

Prin cooperatie masele populare se ridică până la valoarea de factori determinanți economici.

Băncile populare au fost doar celule, dar organismul integrat va avea să vină prin legea de azi.

Cooperatia a trecut printr-o criză adevărată, dar în ansamblul ei rezultatele au fost multumitoare.

Să așezăm cooperatia de o parte, la adăpost de frământările noastre. Ea își va găsi în ea însăși puterile.

Ea nu trebuie să mă fie o mică arăgălară, ci printr-o angrenajul statului, așa fel ca, după cum ea a fost ajutată de stat 25 de ani, să ajute ea de acum înainte statul.

Legea s'a luat în considerare.

CINE ARE DREPTUL SĂ SUSPENDĂ SEDINȚA

După ce d. președintele anunță că legea e luată în considerare, d. dr. Lupu anunță: Se suspendă sedința!

D. președintele SĂVEANU a rămas mai departe pe fotoliul președințial, fără nici un majoritar deputatilor — căvâsiseră încinta ascultând de purămintul ministrului muncii.

D. Săveanu a dat cuvântul d-lui deputat Florea, care a cerit raportul proiectului de lege prin care orașul Satul Mare e ridicat la rangul de municipiu.

LA REDESCHIDERE

Se votează proiectul de lege relativ la modificările introduse în legea taxelor de timbru și impozitului pe acte și fapte juridice.

Se trece apoi la votarea pe articole a legii cooperatiste.

Se propun o serie de amendamente de mică importanță la unele articole.

Discuția mai vie a fost în jurul categorisirii funcționarilor cooperatistilor: dacă sunt socotiți ca funcționari de stat — și atunci intră în cadrele statului — sau funcționari comerciali.

Etatizarea funcționarilor au susținut-o d-nii Stoianovici și Mrejeru. Contra au fost d-nii Chirculescu și raportorul, d. Fintescu.

A triumfat d. Chirculescu. La art. 210, d. Nieu Stoianovici, a susținut și s'a admis următorul amendament:

I. — Actuala Academie de studii cooperatiste, ce funcționează sub auspiciile Centralei Băncilor Populare se consideră învățământ superior cooperatist, care va funcționa autonom pe lângă ministerul cooperatiei, consiliul superior al cooperatiei.

II. — Durata studiilor, 2 ani. Recrutarea studenților după normele învățământului superior. Să fie admisi însă ca studenți și absolvenții școlilor normale, absolvenții școlilor superioare de comerț curs seral, absolvenții școlilor medii de agricultură cu condiținea ca aceștia să dea un examen de admitere la intrare.

III. — Diplomatiștii acestei Academii să aibă prioritate în toate funcțiile cooperatiste de orice grad și de a face parte de drept din Camisia de cenzori în orice

fel de cooperativă, acolo unde se găsească diplomați, aceasta pentru o mai mare garanție și îndrumare a cooperatiei.

IV. — Materiile ce urmează a se preda, să fie aranjate pe cale de regulament, de ministerul cooperatiei, în acord cu consiliul profesoral al acestei Academii.

V. — Diplomatiștii Academiei să obțină titlul Academic în ceea ce privește cooperatia.

VI. — Actualii profesori ai Academiei cooperatiste să fie de drept profesori titulari ai catedrelor ce le dețin.

Sedința se ridică la ora 7 jum.

Sedința de noapte

Sedința se deschide la ora 10.15 sub președinția d-lui Ștefan C. Ioan.

Pe banca ministerială d-nii: C. Dimitriu, Dr. N. Lupu, R. Frățesovici.

Se votează legea: 1) Comuna Ștefănești-Botoșani se declară comună urbană; 2) legea prin care România ratifică convenția ununei statelor europene pentru ajutorare reciprocă în caz de calamități publice.

3) se ratifică unele aranjamente ale ministerului de finanțe cu creditorii; 4) legea prin care se ratifică o tranzacție cu soc. „Agricola” din Timișoara, în virtutea unei renunțări de contract.

Se intră în discuția pe articole a legii cooperatiei.

La art. 66 rămas din sedința de zi se admit amendamentele propuse de deputații sași. D. Hedrich mulțumeste Camerei. Măine vot cu bile.

Sedința se ridică la ora 10 jum. Azi la ora 3 sedința.

SENATUL

La ora 3.30 d. vice-președinte Toni Iliescu deschide sedința în prezența d-lui ministru dr. C. Angelescu.

COMUNICARI

D. TEOFIL LUPU adresează d-lui ministru al Instrucției o comunicare în legătură cu „ofensiva culturală”.

LEGEA ÎNVĂȚĂMANTULUI SECUNDAR

D. Prof. FL. ȘTEFANESCU-GOANGA începe discutarea proiectului observând că învățământul secundar trebuie să dea cultura generală cu care generațiile vor merge în învățământul superior. Cultura are menirea să formeze forțele morale în scopul unor creațiuni morale. Cultura cuprinde în cadrul său trei caractere: individual, național și social. Menirea învățământului este să canalizeze temperamentele și aptitudinile indivizilor spre a-i face apți luptei pentru existență și pentru binele obște.

Până eri școala n'a fost seamă de individualitate elevilor, punându-i pe toți în aceeași condiții de desvotare. Ori știut este că prin nașterea indivizilor diferă în ceceea privește aptitudinile. A fost până acum o gresăală a învățământului.

Trecând la unitatea școlii spune că această unitate se bazează în primul rând pe unitatea indivizilor, pe cea națională și pe unitatea organică a unei școli.

Din acest punct de vedere nu e de acord cu proiectul. Vede pericolul unitatea școlii în faptul că obligăm elevii să învețe toate materiile.

După alte aprecieri pe care le face asupra proiectului, încheie asigurând că ministrul Instrucției publice poate conta pe sprijinul profesorilor, și-l roagă să țină seamă de observațiile pe care le-a făcut.

D. prof. I. SIMIONESCU arată că proiectul discutat astăzi are menirea să amelioreze de carti suferă învățământul. Și acest proiect nu scapă din vedere nici ideea națională, nici unitatea suferă școlii pe care caută să deslășească, obligând pe toți acei ce trăsesc între granițele statului român, să ne cunoască limba. E de părere că prin legea de azi se va completa ceea ce nu s'a putut fac prin legea cultelor.

In ceea ce privește introducerea orelor de morală nu e de părere argumentând că elevii vin din medii diferite și acestea au asupra individualului o influență covârșitoare. Demonstrează că proiectul a ținut seamă de experiența din trecut în ceea ce privește trifurcarea, care nu poate sta la baza liceului nostru, revenind la liceul unitar.

Cât privește acea specializare necesară la universitate, proiectul nu fixează când se va face. Nu este de părerea anului preparatorului muncii.

Crede că sunt exagerate propunerile făcute cu privire la clasicism sau realism, propunând o armonizare între aceste două elemente care stau la baza învățământului. Oratorul declară că e convins că elaborarea programului didactic e fost efectuată atât de sistematic în cât limba latină din plicioșoare să devină recreație pentru spiritul elevului.

Găsește că n'a fost nimerit că comitete școlare n'au fost sistematizate și introduse în actualul proiect. Termină cerând stergerea definitivă a ultimului alineat din lege care stărbeste caracterul general al legii.

D. ȘTELIAN POPESCU, ministrul Justiției depune proiectul

de lege asupra chirilor, votat la Camera.

Sedința se ridică la ora 6.

Sedința de noapte

Sedința a fost deschisă la orele 5 jum., în prezența d-lor miniștri: dr. C. Angelescu, Inculțel, I. Nistor.

A fost votat proiectul de lege pentru combaterea stuprațelor.

De asemenea a fost votat, fără discuție, proiectul de lege prin care se autorizează bis. Tălpăari din Iași, să vândă un teren.

Intrându-se în ordinea de zi, a continuat discuția generală asupra proiectului de lege pentru reorganizarea învățământului secundar.

D. A. MOȘOIU după o amplă expunere asupra proiectului a încheiat spunând că organizarea cea nouă dată gimnaziilor, liceelor, precum și programele analitice ce vor fi întocmite, corespund în totul cerințelor de consolidare, unificare și sufletească a României Mari.

D. AL. IȘEANU vorbește asemeni pentru proiect.

D. GARFOS a susținut că învățământul și educația nu pot fi supordonate unui alt scop. Combate apoi sistemul centralist. A mai spus că liceul unitar nu va da rezultate bune.

D. Garfos a încheiat exprimându-și regretul că o lege de asemenea importanță e adusă în discuție la un sfârșit de sesiune.

Declară că nu va vota proiectul.

Sedința a fost terminată la orele 12.

Azi sedința la orele 3 d. a.

Besofonul își apără elevii

BRILA, 3. — Acum doi ani pe timpul lui Leonte Moldovanu și a prefectului de județ Șerban Răducan, funcționa la prefectura de poliție, ca prefect, un agent girant, avocat Petre Vasilescu.

„Acest elev al Besofonului, a înecat în avușirea nu printr'o societate de iluminat. Creștea o fabrică de fabrică de pasapoarte, ce în ramificații în provincie, îndemnând sătenii să-și vândă avușii și să fugă peste granițe.”

Societatea se bucura de concursul lui Atanasie, executor al ordinilor primite dela șeful Băncii Petre Vasilescu și era compusă de Vasile Popescu, fost director la prefectură, Leon Petrescu, Teodor Săvescu, Nicolae Garmeri.

Se spune că presiunile politice vor duce la achitarea vinovaților, cari prin îndemnul de a emigra în Brazilia, au adus nenorocirea în multe familii.

D. N. Titulescu și studenții

D. Lorin Popescu, președintele Uniunii Naționale a studenților creștini din România, a primit din partea d-lui ministru N. Titulescu, următoarea telegramă:

„Mulțumesc pentru sentimentele exprimate în numele studenților.”

Importanța intrării dela Alba-Iulia

Domnul Alexandru Vaida Voevod, vice președinte al partidului național-țărănesc, într'un alt interviu acordat unei gazete de seară, vorbind de impozanta intrare dela Alba Iulia, declară:

„Va fi un „levé en masse”, mai important încă de cât cel din 1918. Atunci singur Ardealul și Banatul au venit să proclame Unirea pe veci, cu vechea țară. Acum se va demonstra lumii și țării, că a cea unire a fost pe deplin desăvârșită, prin lupta comună a partidelor național-țărănesc și socialist, că țara întreagă, fără deosebiri regionale, ori de clasă socială, e de față spre a simboliza odată cu interala unire și hotărârea de salvare a țării, prin înlăturarea regimului învechit, medieval, reprezentat de actualul guvern.”

Pâinea Capitalei se va scumpi

In urma consfățuirii ce a avut lor la municipiu, între comisiunea alcătuită să studieze problema grâului, între primarii de sector, reprezentantul ministerului de industrie și reprezentanții brutarilor, comisiunea și-a dat avizul în sensul următor: pâinea neagră de 900 gr. cu o toleranță de 30 gr. să se vândă cu 9 lei în loc de 8 cât era până acum, pâinea albă și de secură de aceeași greutate și cu aceeași toleranță, să se vândă cu 12 lei în loc de 11.

Avizul comisiei va fi pus în discuția delegației permanente, probabil Joi, care va hotărî ziua de când noile prețuri vor intra în vigoare.

D. Vintilă Brătianu explică reducerea taxelor la impuneri

Sub președinția d-lui prim-ministru și ministru de finanțe, s'a ținut o conferință cu inspectorii financiarilor regionali.

D-sa insistă rugând pe cei prezenți ca îndrumările să se facă în spirit de dreptate fără ca prin aceasta însă să se creadă că le este permis să renunțe la drepturile Statului.

S'a constatat că în urma normelor și a instrucțiunilor date de ministru de finanțe s'a procedat la scăderi în regiunile ardelen. mureșene și în Basarabia. Să nu se creadă totuși că acest gol, va trebui compensat prin supra evaluarea imobile sau în contul comerțurilor sau industriilor s'ar.

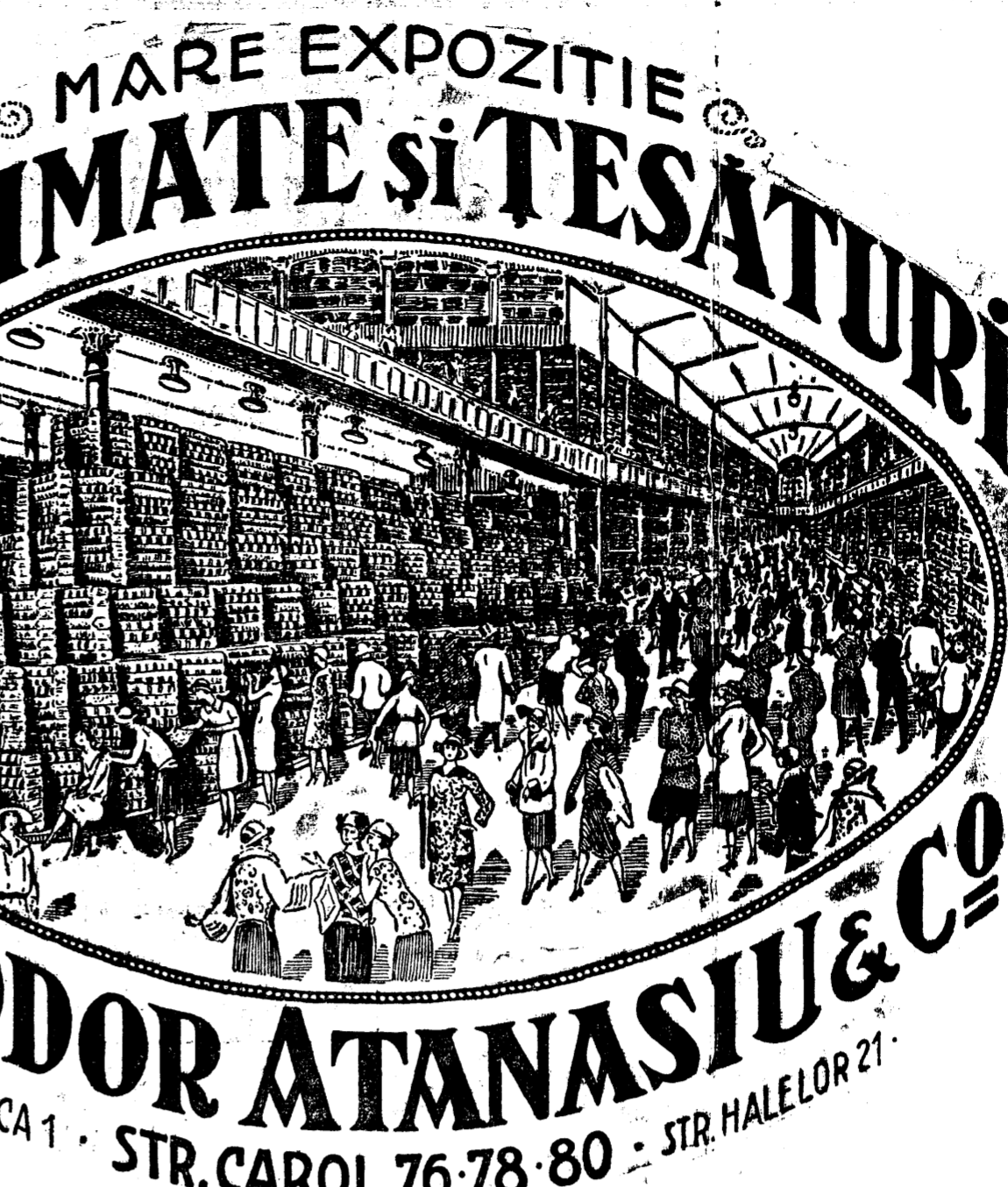
Scăderea impozitelor s'a acordat pe prevederi personale, așa încât totul se va orându pe dreptate.

Decorarea frunțașilor de bresle

In sala Eintracht, a avut loc distribuția decoratiunilor acordate frunțașilor breslelor și corporațiilor din Capitală.

La solemnitate au luat parte d-nii: dr. N. Lupu, ministrul muncii; M. Enescu, directorul general al Casei asiguraților sociale și prof. dr. N. Minovici, primarul sectorului albastru, etc.

Au luat cuvântul d-nii: G. Georgescu, D. D. Diaconescu, Cezar Pascu, deputat, dr. N. Minovici, Victor Dumitrescu, deputat, I. Duicu, Ionel Grădinaru, Teodor Ionescu și d. ministru dr. N. Lupu.

D. Al. Vaida - Voevod despre situația politică

Un guvern Averescu e o glumă sinistă. — Hotărârea dela Geneva. — Care e cea mai bună politică externă?

D. Vaida Voevod a acordat confratelui „Dreptatea” un interviu, din care extragem următoarele:

ROLUL REGENTEI ȘI ADUNAREA DELA ALBA IULIA

„Regența, pe încetul, pare a evolua spre acel rol istoric care-i este impus de înalta sa funcțiune, în mijlocul efervecenței Europei postbelice.”

După adunările noastre de până acum strălucite — vorbește de opinia independentă de fondurile secrete ale guvernului — s'a convins de extrema urgență a necesității ca partidul liberal să se retragă. Sunt convins că, după adunarea dela Alba-Iulia, și d. Vintilă Brătianu se va convinge de această necesitate.

Un guvern Averescu e posibil?

— Timpurile nu permit glume sinistre. Oricine se poate sinucide. Inșă experimentele de distrugerea țării nu sunt permise nimănui.

D. VAIDA-VOEVOD IN DEZACORD CU D. TITULESCU

Se știe că ministrul nostru de externe, d. N. Titulescu, a declarat la Geneva că hotărârea recoltată a Ligii Naționale este în flagrantă contradicție cu rezoluția din Septembrie 1927 a aceleiași Ligi.

Față de acestea, d. Vaida Voevod exprimă alte păreri:

„Și totuși, în Septembrie 1927, baza principală a hotărârilor Ligei, trambulația ca un mare triumf al nostru, nu s'a deosebit mult de hotărârile ei din Martie, care nu sunt prezentate astăzi drept o ofensă ce ni s'a adus.”

Numerul celor doi membri neutri, spre complotarea tribunalului arbitral din Paris, — pe cât am reușit să aflăm — se datorește unei dorințe a d-lui Titulescu, exprimate într'o notă, adresată Consiliului Ligei, în Septembrie, imediat după ce declarase că primește hotărârile Consiliului.

SUVERANITATEA NAȚIONALĂ

Oare iscălirea tratatului de la Versailles care cuprinde statutul acestei Lige este o abandonare a suveranității naționale? Cine poate presupune, dintre membrii partidului liberal, că iscălitura lui Ion I. C. Brătianu, a însemnat o abdicare dela această suveranitate?

Recunoșc că de când mi se prezintă tot mai numeroase cazuri, cari dovedesc interdependența intereselor statelor și neamurilor, am oarecare nădăjduiri cu privire la infailibilitatea dogmei despre suveranitatea statelor. Franța încheie cu America un pact pentru instituirea unui Tribunal de arbitraj. În portul New-York, pentru sărbătorirea acestui eveniment, se arinde ucivă, în mâna Statuicii Libertății, simbolul suveranității naționale. Germania și Franța

SOLUȚIA

— Soluția dv. actuală?

— Primul lucru e ca acest guvern nefast să plece. Iar dacă nu vrea să plece, înalta Regență să recunoască reciproc suveranitatea, și totuși vedem că aceste țări își fac concesțiuni.

prin deputați aleși în alegeri nepătate. O justiție cinstită, o administrație bună, ocrotirea văduvelor și orfanilor de războiu, și toate acestea înfăptuite pe temelii noi, nou avânt al vieții noastre economice, cu ajutorul colaborării capitalului străin. Astfel se poate înlocui întreaga actuală mizerie economică, printr'o stare înfloritoare, în ascendență.

— Dar în politica externă?

POLITICA EXTERNA ȘI ARMATA

— E cu neputință a face politică externă sănătoasă, fără a împlini mai întâi două condițiuni:

1. Stări ordonate, în propria-i gospodărie.

2. O armată bine pregătită și prevăzută cu toate cele trebuincioase. Pentru împlinirea datoriei ce avem cu țoții, față de armată, nici o jertfă nu poate fi destul de mare. Și considerând numai sumele pierdute și nerestituite prin fraudele ultimilor zece ani, sau cheltuite pentru alegerile frauduloase liberale, pentru potemkinianele adunări populare de pe la Iași și Deva, pentru siguranță, etc. cheltuieli pe cari un guvern național țărănesc le-ar putea cruța, în fațorul bugetului, suma totală ar reprezenta o cifră suficientă, care să permită să dispunem de cea mai strălucită armată, în toată Europa centrală și orientală.

Un exhibiționist nerușinat pe sălile Universității

Poliția știe de mult de activitatea scârnavă a unui exhibiționist care e totuși încă funcționar în ministerul războiului. Pentru a se învedera cât de ticăloasă și eșecată, atât procesul verbal încheiat la facultatea de litere și filosofie:

Astăzi 22 Martie 1928, în localul facultății de litere din București a fost arestat un oarecare individ Constantin Ghirgii, din str. Verii, No. 4, care după declarația d-nei Cimpoșici Margareta, studentă an II filosofie, a torturat pe d-voarele studente prin atitudini indecente și murdare, plimbându-se desfrânt la haine și în situații de nedreptate, care au scandalizat întreaga studențime.

Azi d-na Cimpoșici, gășind pe același individ comișând aceiași fapte, a alergat la ajutorul omului de serviciu Marinescu Badaș și a reușit să-l forțeze a coborî la secretariat spre a se legitima.

La părăsirea ascensorului, spre a se îndrepta la cancelaria facultății, individul a oferit înțelitate d-nei și apoi a lovit pe omul de serviciu, căutând să fugă. A fost prins însă de portar. Adus la secretariat — în timp ce ajutorul de secretar și ceilalți funcționari căutau să se intereseze de caz, susumitul a deschis fereastra și a sărit în stradă. După dânsul a sărit omul de serviciu și a căștia studentii, care l'au prins în bulevardul Brătianu.

De aci a fost readus la secretariat și dat în primăria d-lui comisar Stănescu, dela circ. XII.

Niculae Receanu declară deasemenea că a mai văzut pe acest

domn acum o săptămână, umblând în aceeași situație și sesizat de studenții a dat fuga să-l prindă, dar dispăruse.

Mai pot declara deasemenea aceasta și d-voarele Lucastevici Jeanina și Anton Ecaterina, studente anul II.

Din partea facultății a fost delegat pentru a prezenta pe individ la prefectura poliției, d. ajutor de secretar I. Cucoșneș.

De față: (ss) Margareta Cimpoșici; Dim. Zaharescu, redactor la „Curentul”; M. Popescu, secretarul facultății de litere; I. Cucoșneș, aj. secretar; N. Receanu, om de serviciu.

Am primit pe d. Ghirgii. Subcomisar, Stănescu Sergenții; George Mihăilă, nr. 907; G. Răgăduțea, nr. 1282.

Mari fraude la soc. „Lignitul”

Câmpulung, 3. — Făcându-se o verificare în scriptele mine de cărbuni „Lignitul” din Șehit-Lucești (Muscel), s'au descoperit mari fraude. Până în prezent s'au constatat fraude de peste un milion lei.

Bănuiele cad asupra casei-rului. Se crede însă că sunt implicate și alte persoane. Cercetările continuă în cel mai mare secret.

ULTIMA ORA

Evenimentele politice de mâine

Lupta între guvern și opoziție în plină desfășurare

Pentru mâine, se anunță o zi bogată în evenimente politice, atât în tabăra opoziției cât și în cea a guvernului.

Astfel mâine, la ora 10 dim., este convocată la Clubul Central al partidului național-tărănesc o adunare a comitetului central din vechiul Regat. Vor participa la această ședință importanți, care va fi prezidată de d. Ion Mihalache, delegații tuturor comitetelor județene din vechiul Regat; se va discuta, firește, organizarea adunării dela Alba-Iulia, alcătuirea grupurilor de participanți din fiecare județ, transportul lor până în Ardeal, etc.

Dar tot pentru mâine, la 9 jum. dimineața însă, sunt convocați la Presedinția Consiliului, toți șefii organizațiilor liberale din țară, cărora d. Vintilă Brătianu le va explica ce trebuie să facă în cursul săptămânii pentru a

contracara propaganda național-tărănistă în vederea adunării dela Alba-Iulia.

E probabil că după consfătuire, va avea loc un consiliu de miniștri, în care se va rezolva definitiv chestiunea aprobării sau interzicerii Adunării dela Alba Iulia.

Iar după amiază, la Camera, urmează ca d. Vintilă Brătianu, răspunzând interpelării d-lui Filderman asupra situației financiare, să anunțe încheierea împrumutului stabilizării.

Dela sine înțeles că și anunțarea aceasta, care se face cu mare tâmbălău la sfârșitul sesiunii parlamentare, urmărește scopuri politice, guvernul înțelegând să răspundă astfel campaniei de răsturnare a opoziției.

Împrumutul stabilizării s'a încheiat

In ce constă pseudo-succesul financiar al d-lui Vintilă Brătianu

Reabilitarea politice d-lui general Averescu, Un împrumut tardiv și prea redus. De ce s'a ocolit Liga Națiunilor

Poate azi, poate mâine, — mai probabil mâine, — d. Vintilă Brătianu va anunța, în aplauzele furtoase și aclamațiile delirante ale majorității, că împrumutul — mult așteptatul împrumut — s'a realizat și că o... nouă eră de propășire își va revărsa miera și laptele asupra așa de anemiatai noastre economii naționale.

Ne facem dureroasa datorie de croniciari imparțiali ai evenimentelor, precizând, cu 24 de ore măcar, înaintea izbucnirii oficiale a bucuriei liberale, elementele reale ale acestei operații financiare, cu care speră guvernul să-și întărească situația.

În această speranță, a alergat după împrumut cu orice preț, încheindu-l în condițiile nu prea transparenței, pe care le vom înșira mai la vale.

stă speranță e realizabilă; mai ales când ne gândim că emisarii d-lui Vintilă Brătianu s'au izbit, peste tot, în străinătate, de obiecțiunile ridicate de finanța internațională împotriva legii comercializării și a legii minelor, la care primul-ministru — în interesul întreprinderilor partidului liberal — fine cu atâtă îndărătnicie.

Cât privește valoarea materialelor de cale ferată, furnizate în asemenea condiții, nu ne facem nici o iluzie, mai ales după trista experiență a contractului Wolff.

vină, și încă partea cea mai însemnată, d-sa refuzând categoric toate sugestiile de a recurge la un împrumut prin Liga Națiunilor, ceace ne-ar fi evitat poate și eșecul în chestia optanților.

OCOLIREA LIGII NAȚIUNILOR

Dece a ocolit d. Vintilă Brătianu cu atâtă stăruință, Liga Națiunilor? Pretextul îl cunoaștem: suntem o țară învingătoare, nu puțăm lua calea apucată de Austria, Ungaria, Grecia, etc., etc.

Motivul real însă, e cu totul altul și nu are deloc culoarea patriotică și morală a frumoaselor considerente de mai sus.

Liga Națiunilor pune, drept primă condiție, ne

ARANJAMENTELE ONEROASE CU FRANȚA

Justifică oare acest împrumut — FACUT PEA TĂRZIU și în PROPORȚII PEA REDUSE pentru a mai fi de folos practic economiei naționale, — sacrificiile noastre din onerosul aranjament al datoriei de război cu Franța?

Nu ni se pare; fiindcă — chiar admitând obiecțiunile guvernului la judicioasele observații ale d-lui Manolescu — nu putem să trecem peste afirmația precisă din comunicatul lămuritor al ministrului de finanțe.

In acest comunicat, se afirmă, în adevăr, că fa aranjamentul datoriei de război din Franța, plătită 25 milioane franci aur mai mult, peste ceace ne-am angajat să plătim Angliei într'un identic aranjament.

Nu putem să nu punem în legătură acest plus de 25 milioane franci aur cu operația împrumutului, ce se anunță azi.

INTRE FRANȚA ȘI ITALIA

Această demonstrând limpede că Franța n-are tratat cămățește, reabilitarea — trebură s'o recunoaștem — poliției italiene a d-lui general Averescu, care apare azi, în neașteptată postură, de financiar superior d-lui Vintilă Brătianu.

Întreaga operație a actualului împrumut constituie pentru România, o amărăciune, dintre acelea cu care Franța fine atât de mult să ne obișnuiască dela o vreme încoace.

Nu e mai puțin adevărat însă, că d. Vintilă Brătianu are partea d-sale de

Rezultatul misiunii d-lui Bebe Brătianu în străinătate

Situația guvernului e critică

Politica noastră externă paralizată

D. Bebe (Constantin) Brătianu, subsecretar de Stat la prezidenție, împreună cu d. Barbu Știrbey, a sosit luni seara, așa cum am anunțat noi din vreme, venind dela Paris, unde s'au întâlnit. Se știe că scopul principal al călătoriei d-lui Bebe Brătianu a fost să viziteze pe d. N. Titulescu la Geneva.

Eri dimineață, d. Bebe Brătianu s'a prezentat primul-ministru și i-a făcut un amănunțit raport asupra rezultatelor călătoriei d-sale.

Firește că multe amănunte precise asupra acestei întreprinderi nu au transpirat. Se știe însă unele lucruri, care s'ar părea că sub raportul extern, în special — situația guvernului se prezintă destul de critică.

In primul rând, după cele comunicate primul-ministru de către d. Bebe

voacat, prin imposibilitatea alimentării, o stare de debilitate generală destul de gravă.

Din această pricină, nu se poate depăși dela Geneva, nici măcar până la San Remo, necum până în țară.

Prin această maladie a d-lui N. Titulescu, politica noastră externă se găsește complet paralizată, iar până în Iunie, când chestiunea optanților va veni din nou în fața Ligii Națiunilor, nu mai sunt decât două luni.

Pe de altă parte, postul de ministru plenipotențiar al României la Londra, unde d. Titulescu nu a prezentat încă scrisorile de recomandare, rămâne mereu neocupat, așa încât propaganda noastră în Anglia e nulă, pe când acțiunea filomaghiară rothmeristă se înteteste din ce în ce.

Aceasta fiind situația, se înțelege de ce guvernul se arată îngrijorat de repercusiunile politice ale maladii d-lui N. Titulescu, cu atât mai mult, cu cât se știe că soarta guvernului actual este indelibil legată de prezența d-lui N. Titulescu pe banca ministerială.

Se poate spune deci că astăzi, situația politică este în funcție de d. Titulescu.

D. BEBE BRĂTIANU

Partidul maghiar încearcă o apropiere de național-tărăniști

Partidul poporului maghiar de sub conducerea d-lui Carol Kos, cuprinzând elemente democratice rupte din partidul maghiar, se organizează febril. Dacă talentul de organizare a șefului lui va fi la înălțimea evenimentă, nu este exclus ca partidul maghiar al conștientărilor să aibă cu timpul în față masele compacte ale maghiarilor muncitori sub egida partidului poporului maghiar. În ultimul timp statul său major s'a îmbogățit cu elemente de mână înțată.

O TĂTONARE LA D. IULIU MANIU

Partidul poporului maghiar încearcă o apropiere de partidul național-tărănesc. Năzuințele acestea nu sunt de dată recentă. Ele datează încă din anul trecut, când s'a discutat formarea unui front democratic româno-maghiar.

Discuțiile au rămas însă numai în fața tratatelor. Tratatările din anul trecut s'au reluat. Doi fruntași ai partidului poporului maghiar, și anume d. dr. Ștefan Kecskemethy, profesor la teologia reformată din Cluj și d. dr. Gaisa Deutsch avocat, au făcut, din însărcinarea partidului o lungă vizită d-lui Iuliu Maniu.

CE SPUN ȘEFII MAGHIARI

Rezultatul discuțiilor se menține în cel mai strict se-

D. IULIU MANIU

cei doi delegați ai partidului poporului maghiar au refuzat să dea explicații și au declarat că, cuprinsul convorbirii nu interesează opinia publică.

CU CAT ȘI PENTRU CE NE ÎMPRUMUTAM

Ne împrumutăm — așa cum am anunțat noi, încă de acum o lună, când tratativele erau în

D-l V. BRĂTIANU

курс, — dela consorțiul Blair, având la spate Chass National Bank, cu 80 milioane dolari, edică aproximativ 12 miliarde lei hârtie.

Din această sumă, 60 de milioane de dolari vor merge la băncile de emisiune, care urmează să garanteze eventuala stabilizare a leului; iar restul de 20 milioane de dolari ne vor fi date în materiale franceze pentru căile ferate.

Deci un prim punct stabilit: nici un ban din acest împrumut nu vine în țară. Speranța — speranța d-lui Vintilă Brătianu — e că, odată leul stabilit, capitalurile străine vor aflua spre piața noastră străină.

Rămâne de văzut dacă aces-

D. GEN. AVERESCU

realizarea Băncii Naționale, adică scoaterea ei completă din orice sferă de influență politică, fie a guvernului, fie a partidului.

Dar observatorul, pe care Liga Națiunilor îl propunea drept garanție a acestei neutralizări a băncii noastre de emisiune, ar fi izbit în nodul vital al organizării economice liberale.

De aceea a fost ocolită Liga Națiunilor, deaceia n-are sunus condițiilor oneroase ale Franței, deaceia încă odată Țara Românească va plăti pentru Banca Românească.

ȘTIRI POLITICE

In jurul interzicerii Alba-Iuliei

După cum am anunțat în numărul nostru de ieri, guvernul va lua atitudine față de adunarea dela Alba-Iulia, în jurul căreia agitația populară crește, mai ales în Ardeal.

Pentru a salva aparențele, se va adopta probabil formula ipocrită a demersului pe lângă d. Iuliu Maniu. Un trimis al guvernului va cere d-lui Iuliu Maniu să comunice programul complet al adunării dela Alba-Iulia, în amănunte, și să-și asume răspunderea ordinei; cum e ușor de prevăzut că răspunsul d-lui Iuliu Maniu la primul punct mai ales, va fi negativ, se poate da ca sigură interzicerea adunării dela 22 Aprilie.

Național-tărăniștii însă — după cum am anunțat și ieri — nu au de gând să țină seamă de această hotărâre a guvernului.

D. V. Madgearu la d. Iorga

Eri după amiază a avut loc o lungă consfătuire între d-nii Iuliu Maniu și Virgil Madgearu. După această consfătuire, aseară, la orele 9, d. Virgil Madgearu a făcut o vizită d-lui prof. N. Iorga.

Secretarul general al partidului național-tărănesc a discutat cu șeful partidului național-tărănesc colaborării viitoare a celor două partide, în campania de răsturnare.

Întoarcerea d-lui Barbu Știrbey

După cum am anunțat, d. Barbu Știrbey s'a întors în Capitală, odată cu d. Bebe Brătianu.

Se pare că în atitudinea politică a fostului președinte de consiliu s'a produs o schimbare, care are aerul să nemulțumească profund cercurile conducătoare ale liberalilor.

De ce nu poate prezida d. Incuț serbările dela Chișinău

«Dreptatea» de astăzi publică un lung articol, în care se explică de ce național-tărăniștii nu participă la serbările Unirii Basarabiei din 29 Aprilie.

Între alte justificări, se aduce și aceea a imposibilității morale ca d. Incuț să presideze aceste serbări, de oarece d. Incuț, în calitate de președinte al Statului Țării — spune articolul în chestie — atunci când a fost trimis de guvernul Kerenski să adâncească revoluția în Basarabia, a luptat împotriva Unirii, făcând între altele și următoarea declarație:

«Există o primejdie din partea României, dar nădăjdum că Statul Țării va reuși să apere libertatea Basarabiei împotriva tentativelor din partea României».

Evident, argumentul național-tărănist e deosebit de grav, și ar pretinde din partea d-lui Incuț, explicații promte și precise.

D. Valjean și Codul Cooperăției

A fost interesantă manevra cu care căpeteniile guvernului au vrut să fixeze rolul concepțiilor liberale și a prenergătorilor liberali în Codul Cooperăției prezentat de d. dr. Lupu.

A fost interesantă manevra cu care căpeteniile liberale au vrut să fixeze rolul cu totul redus al d-lui dr. Lupu, în prezentarea Codului Cooperăției, cu care d-sa vroia să-și facă alibi-ul democratic pentru amărăta sa prezentă pe banca ministerială.

Pentru această punere la punct, șefii partidului liberal au ales talentul subtil și îndemănate al d-lui I. V. Valjean, — care, într'un discurs de cea mai fină calitate, a silit pe dr. Lupu să se entuziasmeze înaintea tuturor frunțașilor liberali, — vii și defuncți, — cari sunt, după părerea dibacului orator, adevărații autori ai legii prezentate de d. dr. Lupu.

Succesul d-lui Valjean a fost foarte viu și foarte gustat.

Constăturii național-tărăniște

D. Iuliu Maniu a sosit ieri în Capitală. Azi dimineață va sosi d. Ion Mihalache, așa încât e probabil ca în cursul zilei de astăzi să aibă loc o ședință a biroului partidului național-tărănesc.

Mișcare în diplomație

Telegrame sosite azi guvernului arată că d. Titulescu continuă să fi bolnav și nu s'a putut ocupa de aproape cu anumta mare mișcare în corpul diplomatic.

Aceste schimbări se vor face probabil în luna Mai.

Reglementarea vieții navale

Geneva, 3 (Rador). — Comisiunea paritară maritimă a B. I. M. s'a întrunit la Geneva sub prezidenția d-lui Arthur Fontaine, președintele Consiliului de administrație al B. I. M., pentru a examina stadiul lucrărilor de pregătire a Conferinței maritime din 1929.

Se știe că, Conferința maritimă din 1929 are la ordinea sa de zi chestiunile reglementării orelor de muncă pe bordul vaselor comerciale și de protecție; marinarilor în caz de boală și îmbunătățirea condițiilor petrecerii lor în porturi.

Comisiunea a examinat raportul d-lui Albert Thomas, asupra

activității B. I. M. în domeniul maritim.

Comisiunea s'a ocupat apoi de chestiunile cari s'au pus cu ocazia incidentului vasului francez „Lotus”.

După un schimb de vederi, Comisiunea a adoptat o rezoluție în care propune Consiliului de administrație al B. I. M. să examineze posibilitatea de a înscrie la ordinea de zi a conferinței maritimă din 1929 chestiunea instituirii unui minimum de capacități profesionale, exigibile dela căpitani, ofițeri de navigație și ofițeri mecanici, cari îndeplinesc funcțiunea de șef de quart pe bordul vaselor comerciale.

Guvernul Chinei amenințat

Londra, 3 (Rador). — Știri din China anunță că trupele dela Sud, după ce s'au reorganizat în tot cursul iernii, au reluat ofensiva împotriva forțelor guvernului din Peking. Șansele de izbândă sunt însă reduse de data aceasta din cauza multelor fricțiuni între comandantii armatei de Sud, în fața cărora armata lui Changso-lin, dictatorul din Peking se prezintă ca o forță perfect unitară.

Odată cu reluarea ostilităților a început și exodul populației. Zeci de mii de oameni părăsesc provinciile lovite de război și se refugiază spre interior. Operațiunile militare sunt de dată aceasta și mai anevoioase din cauza dificultăților extraordinare de aprovizionare în regiunile cari în ultimul timp au suferit grozav de foamete.

Nou conflict a'bano-jugoslav?

Belgrad, 3 (Rador). — În urma demersului făcut ieri de către însurcinatul de afaceri al Albaniei la Belgrad, care a anunțat închiderea frontierei pe sectorul Kiafa Bani, sub pretextul unei epidemii de febră tifoidă, d. Choumenovici, ministru ad-interim al externelor, a telegrafiat ministrului Jugoslaviei la Tirana dându-i instrucțiuni să intervină pe lângă guvernul albanez, Jugoslavia cere deschiderea frontierei în cel mai scurt termen, de oarece nu s'a constatat nici o epidemie de tifos în regiunea indicată.

Cutremururile de pământ continuă

Angora 3 (Rador). — În regiunea Torbali-Smirna s'au produs și ieri câteva zguduiri mai slabe și foarte scurte. N-au mai fost nici un fel de stricăciuni.

După datele oficiale au suferit pagube serioase 18 sate. În total, s'au distrus 1700 case, dintre cari 1543 în regiunea Torbali. Ambasada germană a transmis regretete sincere ale guvernului Reichului cu prilejul acestei catastrofe.

Intrevederea Ruchdy Bey-Mussolini

Berlin, 3. (Rador). — Din Milano se anunță că d. Ruchdy Bey, ministrul de externe al Turciei, a sosit în localitate spre a avea o întvedere cu d. Mussolini.

Intre Polonia și Lituania

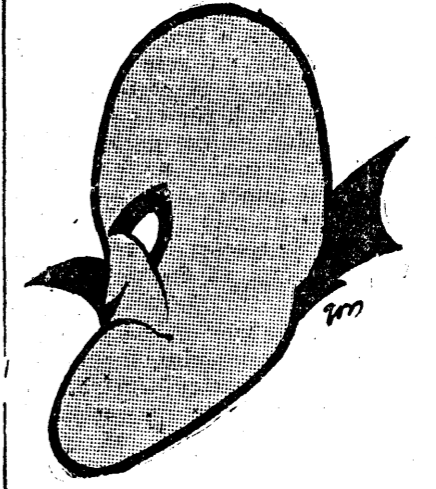
Berlin, 3. (Rador). — Conferința polono-lituană întrunită la Koenigsberg, s'a terminat luni. Au fost instituite trei comisii pentru cercetarea chestiunilor economice, de comunicații și de siguranță. Cele trei comisii vor lucra la Kovno, Varșovia și Berlin. D. Zaleski a propus d-lui Valdemaras încheierea unui pact polono-lituan de neagresiune. D. Valdemaras va da răspunsul la această propunere după ce va lua contact cu guvernul său.

Intre Mussolini și Vatican

ROMA, 3. (Rador). — Incordarea produsă între guvern și Vatican în urma decretului care monopolizează pentru

Măsuri severe împotriva presei în Spania

Berlin, 3 (Rador). — Se anunță din Madrid că ziarul „Nacion”, publică știrea că guvernul este decis să ia măsuri foarte severe împotriva ziarului, supunându-se în treaga presă unui foarte sever control. În acest sens, d. Primo de Rivera, ar fi făcut declarațiuni oficiale.

D. MUSSOLINI

fascism toată educația tineretului italian se îndreaptă spre o soluție pe baza unui comun program. După cum se știe, guvernul hotărăse dizolvarea tuturor asociațiilor de educație, în afară de instituțiile fasciste, în termen de o lună. Se propune acum Vaticanului să procedeze la dizolvarea voluntară a controlului de educație catolică, iar în schimb preoții desemnați de autoritățile bisericesti să asigure instrucția religioasă în asociațiile fasciste. Diferendul acesta pasionează în cel mai înalt grad masele largi ale populației.

Groznică explozie într-o mină de cărbuni

New-York, 3 (Rador). — La Kistone, în statul Virginia s'a întâmplat azi o explozie într-o mină de cărbuni. Opt lucrători au fost ucși. Seize dintre victime au fost găsite îngrozite într'un colț retras al galeriei unde se refugiaseră, în speranța că vor scăpa de gazele ucigătoare.

O logodnă princiară

Roma, 3. (Rador). — Ziarele anunță că prințul moștenitor Humberto se va logodi cu principesa Maria José a Belgiei. Logodna ar urma să aibe loc îndată după înapoierea prințului din călătoria pe care o face acum în Africa.

Un imens incendiu în India

Londra, 3. (Rador). — La Karachi (India) a izbucnit aseară un incendiu imens. Focul a distrus 35.000 haloturi de bumbac, apoi purtat de vânt a suprins numeroase magazine din împrejurimi. Pagubele sunt evaluate până acum la peste 800.000 lire sterline.

Nou titular la legația din Berlin?

În cercurile guvernamentale sevorbește de o schimbare a titularului legației noastre din Berlin.

D. Petrescu-Comnen sosește săptămâna aceasta în țară.